

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 14.3.2018
COM(2018) 135 final

2018/0063 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно лицата, обслужващи кредити, купувачите на кредити и събирането на
обезпечения**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2018) 75 final} - {SWD(2018) 76 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Настоящото предложение е важен елемент в усилията за укрепване на европейския икономически и паричен съюз (ИПС). Една по-интегрирана финансова система ще придаде допълнителна устойчивост на ИПС срещу неблагоприятни сътресения чрез улесненото поделение на риска между частните инвеститори през граница, като в същото време ще намали необходимостта от поделение на риска в публичния сектор. За да постигне тези цели, ЕС трябва да завърши изграждането на банковия съюз и да положи основите на съюза на капиталовите пазари (СКП). В Съобщението на Комисията от 11 октомври 2017 г.¹ са начертани пътища за завършването на банковия съюз посредством мерки за успоредно редуциране и поделение на риска като част от пътната карта за укрепване на ИПС, изготвена от Комисията на 6 декември 2017 г.²

Преодоляването на проблема с високото равнище на необслужваните кредити³ и с евентуалното им натрупване в бъдеще е от основно значение за доизграждането на банковия съюз. Така допълнително ще се намалят рисковете в банковата система и ще се стимулира банковото кредитиране за дружествата и гражданите. Необслужвани са тези кредити, при които кредитополучателят не е в състояние да изплаща изискуемите погасителни вноски на лихвата или главницата. Когато плащанията са в просрочие, надхвърлящо 90 дни, или когато бъде преценено, че не е вероятно кредитът да бъде погасен от кредитополучателя, той се класифицира като необслужван. Вследствие на финансовата криза и последвалата я рецесия нарасна броят на дружествата и гражданите, изправени пред трайни финансови затруднения и дори фалит, което изостри проблема с погасяването на кредитите. Особено дълбоко бяха засегнати държавите членки, при които рецесията бе продължителна. В резултат на този, а и на други фактори, в счетоводните баланси на много банки се натрупаха необслужвани кредити.

Високите равнища на необслужвани кредити могат да са в тежест за дадена банка поради две основни причини. Първо, необслужваните кредити генерират по-малко доход в сравнение с обслужваните, като така ограничават рентабилността ѝ, а може да доведат и до загуби, които намаляват нейния капитал. В най-тежките случаи това може да застраши жизнеспособността на банката и да има потенциални последици за финансовата стабилност. Второ, необслужваните кредити блокират значителни ресурси на банката — човешки и финансови. Това ограничава капацитета ѝ за отпускане на кредити, включително на малките и средните предприятия (МСП).

---

¹ Съобщение до Европейския Парламент, Съвета, Европейската Централна Банка, Европейския Икономически и Социален Комитет и Комитета на Регионите относно завършването на банковия съюз, COM(2017) 592 final, 11.10.2017 г.

² Съобщение на Комисията до Европейския Парламент, Европейския Съвет, Съвета и Европейската Централна Банка — По-нататъшни стъпки към завършването на Икономическия и Паричен Съюз: пътна карта, COM(2017) 821 final, 6.12.2017 г.

³ Необслужвани са тези кредити, при които кредитополучателят не е в състояние да изплаща изискуемите погасителни вноски по лихвата или главницата. Когато плащанията са в просрочие, надхвърлящо 90 дни, или когато бъде преценено, че не е вероятно кредитът да бъде погасен от кредитополучателя, той се класифицира като необслужван. Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/227 на Комисията,

МСП са засегнати особено силно от свитото предлагане на кредити, тъй като те разчитат на банковото кредитиране в много по-голяма степен от по-големите дружества, а това има значение за икономическия растеж и създаването на работни места. Банковото кредитиране е често твърде скъпо, а и финансовата криза от 2008 г. сериозно засегна обема на банковите кредити за МСП, което възпрепятства развитието и растежа на МСП.

От своя страна, добре развитите вторични пазари на необслужвани кредити са сред основните фактори за доброто функциониране на СКП⁴. Сред основните елементи на приоритетната цел на Комисията — създаване на СКП, е осигуряването на нови източници на финансиране за дружествата в ЕС, в частност МСП и бързоразвиващите се иновативни дружества. Макар че стремежът е чрез СКП да се улесни и разнообрази достъпът до небанково финансиране за дружествата от ЕС, важната роля на банките за финансирането на икономиката на ЕС също не се подценява. Затова едно от направленията на работата по изграждането на СКП е именно подсилване на капацитета на банките за кредитиране на дружествата, в това число чрез подобряване на възможностите за възстановяване на средствата по обезпеченията по кредити.

Решение на проблема с високото равнище на необслужваните кредити трябва да се търси въз основа на комплексен подход. Макар главната отговорност за отстраняването на проблема да е на банките и държавите членки⁵, той има и силно европейско измерение, свързано с необходимостта да се намали сегашното високо равнище на необслужваните кредити и да се предотврати прекомерното им натрупване в бъдеще предвид взаимната обвързаност на банковата система на ЕС и тази на еврозоната в частност. По-специално, растежът и финансовата стабилност на икономиката на целия ЕС могат да бъдат отрицателно повлияни от проблемите на държавите членки с високо равнище на необслужваните кредити.

С оглед на европейското измерение и предвид общото съгласие относно необходимостта от продължаване и разширяване на вече започнатите от Комисията дейности, през юли 2017 г. Съветът прие „План за действие за справяне с необслужваните кредити в Европа.“ В плана за действие се определя глобален подход, при който се залага на комбинация от допълнителни политически действия в четири области: i) банков надзор и регламентиране; ii) реформиране на нормативната уредба на реструктурирането, несъстоятелността и събирането на вземания, iii) развитие на вторичните пазари на необслужвани активи и iv) насърчаване на реструктурирането на банковата система. Действията в тези области се предприемат на национално равнище и по целесъобразност — на равнище ЕС. Някои мерки ще повлияят по-силно на оценката на риска на банките на етапа на инициране на кредити, други ще стимулират бързото признаване и по-доброто управление на необслужваните кредити, а трети ще повишат пазарната стойност на такива необслужвани кредити. Тези мерки взаимно усилват въздействието си и изолирани не биха били достатъчно ефективни.

Настоящото предложение, заедно с останалите мерки, които Комисията предлага като цялостен пакет за необслужваните кредити, и с действията на Единния надзорен механизъм (ЕНМ) и Европейския банков орган (ЕБО) са основата на тази инициатива.

⁴ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, до Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Завършване на съюза на капиталовите пазари до 2019 г. — време е да ускорим процеса, COM(2018) 114.

⁵ В рамките на европейския семестър Комисията нееднократно постави този въпрос по отношение на засегнатите държави членки.

Съчетавайки няколко допълващи се мерки, Комисията се стреми да създаде подходяща среда, в която банките да успеят да се справят с необслужваните кредити в портфейлите си и да намалят риска от натрупването им в бъдеще.

Банките ще бъдат задължени да заделят достатъчни средства за потенциалните нови необслужвани кредити, което следва да създаде подходящи стимули за преодоляване на проблема с необслужваните кредити на ранен етап и за избягване на прекомерното им натрупване.

Ако кредитите престанат да бъдат обслужвани, по-ефективните механизми за изпълнение по обезпечените кредити ще позволят на банките да пристъпват към изпълнение и по необслужваните кредити, при условие че на длъжниците се осигурят подходящи гаранции. Ако независимо от това необслужваните кредити нараснат твърде много — както се наблюдава понастоящем в някои банки и държави членки, банките ще могат на ефективни, конкурентни и прозрачни вторични пазари да ги продават на други субекти. Надзорните органи ще ги насочват в това, използвайки предоставените им по силата на Регламента за капиталовите изисквания (РКИ)⁶ банкови правомощия (т.нар. стълб 2). В случай че необслужваните кредити се превърнат в сериозен широкомащабен проблем, държавите членки могат да учредят национални дружества за управление на активи или да вземат други мерки, предвидени в действащата уредба на държавната помощ и на реструктурирането на банките.

С настоящото предложение ще се предотврати по два начина прекомерното натрупване в счетоводните баланси на банките на необслужвани кредити.

На първо място, предложението ще помогне на банките да управляват по-добре необслужваните кредити посредством **по-ефикасни процедури по събиране на вземанията чрез въвеждането на обособена обща процедура за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията (УИИО)**. В повечето случаи банките се справят сами със своите необслужвани кредити, като възстановяват средства чрез реструктуриране. Значителна част от кредитите, които стават необслужвани, са обезпечени. Макар че банките могат да инициират принудително изпълнение по обезпеченията съгласно националните нормативни уредби на несъстоятелността и събирането на вземания, процесът често може да бъде бавен и непредсказуем. Междувременно необслужваните кредити остават в техните баланси, което ги излага на продължителна несигурност и ограничава техните ресурси. Това им пречи да се фокусират върху отпускането на нови кредити на кредитоспособни потребители. Поради това предложението предоставя по-ефикасни методи за банките и останалите лицензирани субекти, отпусканци на кредитополучатели — стопански субекти обезпечени заеми, да възстановяват по извънсъдебен път средствата си по обезпечени заеми. Тази усъвършенствана извънсъдебна процедура ще може да бъде прилагана единствено когато това е предварително договорено от кредитора и кредитополучателя в договора за кредит. Тя няма да се прилага за потребителските кредити и е замислена така, че да не засяга превантивните производства по реструктуриране или по несъстоятелност, нито да променя ранга на кредиторите при несъстоятелност. Производствата по реструктуриране и несъстоятелност са с предимство пред въведената с настоящото предложение процедура за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията.

⁶ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1—337).

На второ място, предложението ще **насърчи развитието на вторичните пазари на необслужвани кредити**. При някои обстоятелства банките може да не са в състояние да управляват ефективно и ефикасно необслужваните си кредити. В тези случаи те ще възстановяват по-малка стойност от заемите си, отколкото иначе би било възможно. Такава ситуация може да възникне например когато в банките се натрупат значително количество необслужвани кредити, а те не разполагат с персонала или експертните познания за подходящото им обслужване. Също така на банките може да е трудно да управляват портфейл от необслужвани кредити, които поради своето естество попадат извън основния експертен опит, който банката има в събирането на вземания. В тези случаи най-добрият вариант може да бъде обслужването на тези кредити да бъде възложено на специализирано лице, обслужващо кредити, или договорът за кредит да бъде продаден на купувач, който е склонен да поеме този риск и има опит в управлението му. Поради тези причини и с цел да се насърчи развитието на вторичните пазари на необслужвани кредити, с настоящото предложение се премахват излишните пречки пред обслужването на кредити от трети лица, както и пред прехвърлянето на кредити. Понастоящем разнородните национални уредби на необслужваните кредити възпрепятстват развитието на ефективен вторичен пазар на необслужваните кредити. С предложението се създава общ набор от правила, които лицата, обслужващи кредити, трябва да спазват, за да упражняват дейност в Съюза. С предложението се въвеждат общи стандарти за подходящото им етично поведение и за техния надзор в целия Съюз, като същевременно чрез хармонизиране на достъпа до пазарите в държавите членки се насърчава конкуренцията между тях. По-достъпното и с намалени разходи обслужване на кредити ще намали разходите на потенциалните купувачи на кредити за навлизане на пазара. При равни други условия увеличеният брой купувачи на пазара следва да стимулира конкуренцията и да породи по-голямо търсене и по-високи цени на сделките.

Настоящото предложение е тясно свързано с редица други мерки, представени днес, както е посочено в съобщението на Комисията, озаглавено „Втори доклад относно напредъка по намаляване на необслужваните кредити в Европа“⁷. С цел да се предотврати рискът от недостатъчно провизиране на необслужваните кредити в бъдеще, Комисията отделно изготви и предложение, с което се изменя Регламентът за капиталовите изисквания (РКИ) и в което се третират приспаданията във връзка с недостатъчното провизиране на необслужваните експозиции⁸. С изменението се въвеждат задължителни пруденциални предпазни механизми, които представляват минималните провизии и приспадания от собствените средства, които банките ще бъдат задължени да направят за покриване на понесените и очакваните загуби по новоинициираните кредити, които по-късно се превръщат в необслужвани. Пакетът за необслужваните кредити също така предоставя на държавите членки технически насоки с незадължителен характер за начина, по който те могат при желание да създават национални дружества за управление на активи в пълно съответствие с нормите на ЕС в областта на банковото дело и държавната помощ. Опирайки се на най-добрите практики от натрупания в държавите членки опит⁹, подробният план за дружествата за управление на активи дава практически препоръки за проектирането и учредяването на национално равнище на дружества за управление на активи.

⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета и Европейската централна банка: „Втори доклад относно напредъка по намаляване на необслужваните кредити в Европа“, COM(2018) 133.

⁸ Регламент (ЕС) № 575/2013, *ibidem*.

⁹ Commission Staff Working Document, AMC Blueprint [Работен документ на службите на Комисията: „Подобен план за дружествата за управление на активи“], SWD(2018) 72.

Тези инициативи взаимно усилват въздействието си. Задължителните пруденциални предпазни механизми ще гарантират, че загубите по бъдещи необслужвани кредити се обезпечават в достатъчна степен, което ще улесни преструктурирането или продажбата им. Планът за дружествата за управление на активи е в помощ на държавите членки, които желаят да преструктурират банките си, като учредят дружества за управление на активи, които да третират необслужваните кредити. Към това се добавят и усилията за по-нататъшно развитие на вторичните пазари на необслужвани кредити, които ще стимулират тяхното търсене и ще повишат пазарната им стойност. Освен това ускореното изпълнение по обезпеченията, като бърз механизъм за възстановяване на средствата по обезпеченията, намалява разходите за преструктуриране на необслужваните кредити. В същото време предложението не засяга многобройните гаранции, които предвиждат за кредитополучателите законодателството на ЕС и националните законодателства. С него се въвеждат редица допълнителни предпазни механизми, за да се ограничат потенциалните рискове от продажбата на потребителски кредити и обслужвани кредити.

• **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политика**

Настоящото предложение уеднаквява нормативния режим (определения, лицензиране, надзор, етични норми) за лицата, обслужващи кредити, и за купувачите на кредити. Понастоящем различните национални уредби и правоприлагане водят до значително разнообразие на бизнес моделите и до различен обем на дейност сред държавите членки, поради което продажбите на необслужвани кредити в някои държави членки с високи съотношения на необслужваните кредити са силно ограничени. В резултат на това с националните граници се разпокъсва контингентът от инвеститори, на които кредитните институции биха могли да продават при желание кредитни портфейли с необслужвани кредити, а лицата, обслужващи кредити, се сблъскват със значителни трудности при обслужването на кредити, при които е налице трансгранично измерение (по-специално събиране в трансграничен мащаб), като и възможностите им да реализират икономии от мащаба в резултат на трансгранична дейност са ограничени.

Настоящото предложение е в съответствие с член 169 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), с вторичното законодателство и с нормите на Съюза за осигуряване на висока степен на защита на потребителите в областта на финансовите услуги. За тази цел в предложението ще се предвиди, че нормите за защита на потребителите ще продължат да се прилагат, така че защитата да е една и съща, независимо от това кой притежава или обслужва кредита и от действащия правен режим в държавата членка на купувача или на лицето, обслужващо кредити. В предложението се уточнява, че защитата на потребителите и в частност правата им във връзка с получен от кредитна институция кредит, предоставени по силата на Директивата за ипотечните кредити¹⁰, Директивата за потребителските кредити¹¹ и Директивата за неравноправните договорни клаузи¹², ще продължат да се прилагат независимо от това кой впоследствие купува или обслужва кредита. Освен това в

¹⁰ Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ L 60, 28.2.2014 г., стр. 34).

¹¹ Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66—92).

¹² Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, 21.4.1993 г., стр. 29—34).

светлината на член 17 от Директивата за потребителските кредити ще бъде изменена Директивата за ипотечните кредити, за да постановява, че при прехвърляне на правата на кредитора на трета страна потребителят запазва спрямо купувача на кредита всички права на защита, с които е разполагал и спрямо първоначалния кредитор.

Настоящото предложение е в съответствие и с Директивата за финансовите обезпечения (ДФО)¹³, с която се въвежда европейски режим за предоставянето и реализирането на обезпечение под формата на ценни книжа, парични средства и вземания по кредити. Въведената с настоящото предложение процедура за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията не е в противоречие с уредените по ДФО обезпечения, тъй като регламентира изпълнението по обезпечения извън обхванатите от нея видове. По-специално, с настоящото предложение се предвиждат ефективни процедури за извънсъдебно изпълнение по обезпеченията под формата на движими и недвижими активи, предоставени от дружества и предприемачи за обезпечаване на заеми, но без да се засягат уредените с ДФО въпроси.

Тази инициатива ще осигури и пълна съгласуваност с производствата, предшествващи производството по несъстоятелност, и с производствата по несъстоятелност, открити съгласно националните законови и подзаконови актове на държавите членки. Съгласуваността ще бъде гарантирана и чрез принципа, че въведеното с настоящото предложение извънсъдебно изпълнение по обезпеченията ще бъде възможно само ако не е приложимо спиране на производствата по индивидуални искове за принудително изпълнение в съответствие с приложимото национално право.

Освен това, настоящото предложение ще осигури пълна съгласуваност и взаимно допълване с предложението на Комисията относно рамки за превантивно реструктуриране¹⁴ (предложение относно реструктурирането), в което се предлагат мерки за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране и несъстоятелност и за гарантиране наличието на процедури за превантивно реструктуриране, така че жизнеспособните дружества, изпитващи финансови затруднения, да избегнат несъстоятелността. С предложението относно реструктурирането¹⁵ се цели да се създаде хармонизирана нормативна уредба на превантивното реструктуриране и предоставянето на втори шанс на дружествата и предприемачите, а с настоящото предложение — да се повиши ефективността на извънсъдебните процедури за изпълнение по обезпеченията. Съгласуваността ще бъде гарантирана и чрез принципа, че въведеното с настоящото предложение извънсъдебно изпълнение по обезпеченията ще бъде възможно само ако не е приложимо спиране на производствата по индивидуални искове за принудително изпълнение в съответствие с приложимото национално право. В предложението относно реструктурирането се предвижда, че кредиторите, в т.ч. тези с обезпечени вземания, на дружество или предприемач, спрямо когото е открито производство за реструктуриране, са обвързани

¹³ Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2002 година относно финансовите обезпечения (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32002L0047&rid=1>).

¹⁴ Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС, COM (2016) 723 final, 22.11.2016 г.

¹⁵ Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС, COM (2016) 723 final, 22.11.2016 г.

със спирането на производствата по индивидуални искове за принудително изпълнение, за да се даде възможност на длъжника да договори с кредиторите си план за реструктуриране и да избегне несъстоятелност.

- **Съгласуваност с другите политики на Съюза**

Повече от пет години след като европейските държавни и правителствени ръководители се споразумяха за създаването на банков съюз, двата стълба на този съюз — единен надзор и реструктуриране — вече са налице върху солидна основа — еднообразни норми за всички институции в ЕС. Въпреки постигнатия значителен напредък, за доизграждането на банковия съюз се необходими допълнителни стъпки, в т.ч. създаване на единна схема за гарантиране на депозитите, както е посочено в съобщението на Комисията от 17 октомври 2017 г. и в пътната карта, представена на 6 декември, като част от пакета от мерки за задълбочаване на икономическия и паричен съюз.

В допълнение към пространния пакет за реформи, който Комисията представи през ноември 2016 г. („пакет за реформи в банковия сектор“), развитието на вторичен кредитен пазар и засилената защита на кредиторите с обезпечени вземания са част от мерките за редуциране на риска, които са необходими за укрепване на устойчивостта на банковия сектор, успоредно с поэтапното въвеждане на европейската схема за застраховане на депозитите (ЕСЗД). Същевременно с тези мерки се цели въвеждането на постоянни еднообразни норми за всички институции в ЕС, независимо дали са в банковия съюз или са извън него. Описаните по-горе общи цели на настоящата инициатива са напълно последователни и съгласувани с основните цели на ЕС за насърчаване на финансовата стабилност, за намаляване на вероятността и степента на подпомагане от данъкоплатците в случай на реструктуриране на институция, както и за допринасяне за по-хармонично и устойчиво финансиране на стопанската дейност, което благоприятства за по-високо ниво на конкурентоспособност и защита на потребителите.

Настоящата инициатива бе обявена в съобщението относно междинния преглед на Плана за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари¹⁶. В това съобщение се подчертава, че капиталовите пазари могат да подпомогнат европейските банки да преодолеят предизвикателствата, свързани с необслужваните кредити. Подчертава се, че политиките, които имат за цел подобряване на функционирането на вторичните пазари на необслужвани кредити, са основна част от всяко трайно решение и че едни по-ефективни и по-предвидими норми за изпълнение по кредитите ще бъдат от полза за управлението на необслужваните кредити, тъй като ще позволят на кредиторите с обезпечени вземания бързо да събират вземанията си.

Сред целите на настоящото предложение е засилване на способността на кредиторите с обезпечени вземания по-бързо да възстановяват средства от обезпеченията чрез процедури за извънсъдебно изпълнение по обезпеченията. С възможността за по-бързо възстановяване на средства от обезпеченията от страна на кредиторите с обезпечени вземания, в т.ч. банки, настоящото предложение ще допринесе за улесняването на банковото кредитиране на икономиката, по-специално на МСП, при това на по-ниска

---

¹⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно междинния преглед на Плана за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари, COM(2017) 292 final, 8.6.2017 г.

цена, в съответствие с целта на СКП за улесняване на достъпа на дружествата до финансиране.

Разпоредбите за лицата, обслужващи кредити, и за купувачите на кредити ще осигурят по-голяма предсказуемост и прозрачност на вторичните пазари на необслужвани кредити, което от своя страна ще позволи на потенциалните купувачи по-точно да оценяват тези активи. Това ще позволи на банките да продават необслужваните кредити на по-голям брой инвеститори, което може да доведе до цени на сделките, които по-точно отразяват базовата стойност на активите. Това ще изчисти балансите и кредитните институции ще бъдат по-добре подготвени да предоставят на икономиката нови кредитни потоци.

Преодоляването на остатъчните рискове в европейския банков сектор е от голямо значение за неговото функциониране и стабилност, а оттам и за икономиката като цяло. По-специално има значителен риск растежът и финансовата стабилност на икономиката на целия ЕС да бъдат отрицателно повлияни от проблемите на държавите членки със значително равнище на необслужваните кредити. Едни раздробени от националните граници, поради значителни разлики в лицензионните режими, пазари на необслужвани кредити не служат на целта на съюза на капиталовите пазари.

Настоящата инициатива не засяга действащите механизми за защита на потребителите, включително когато първоначалният кредитор се заменя с некредитна институция. Законодателството на ЕС вече съдържа редица мерки за защита на потребителите. В предложението се предвижда, че както лицата, обслужващи кредити, така и купувачите на кредити ще трябва да съблюдават законодателството на Съюза по отношение на защитата на потребителите, приложима към първоначалния договор за кредит. Ще продължат също така да се прилагат всички норми за защита на потребителите, които са в сила в държавата членка на потребителя и произтичат пряко от първоначалния договор за кредит или от други норми, приложими към потребителските кредити или свързани с общите правила за защита на потребителите.

Посочените по-горе гаранции включват също така и мерките от задължителен или доброволен характер, предвидени за защита на потребителите в държавата членка на тяхното обичайно местопребиваване, по-специално формалните или неформалните процедури за събиране на вземанията, въведени от публичните или частните органи, които предоставят на свръхзадължнели домакинства консултации по погасяване на дълговете. Освен това, що се отнася до трансграничното предоставяне на услуги по обслужване на кредити, настоящият инструмент не засяга хармонизираните норми на равнище ЕС, които определят приложимото право, приложимата юрисдикция и признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, включително по производствата по несъстоятелност.

Настоящото предложение обхваща правата на кредитополучателя, правото на защита на личните данни и националните гражданскоправни разпоредби, с които се урежда прехвърлянето на договорите. Боравенето с лични данни в контекста на настоящата директива трябва да е в пълно съответствие с нормите за защита на личните данни.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) оправомощава Европейския парламент и Съвета да приемат мерки за сближаване на законовите, подзаконовите или административните разпоредби на държавите членки, които имат за цел създаването или функционирането на вътрешния пазар. Член 114 от ДФЕС дава възможност на ЕС да предприема мерки не само за премахване на съществуващите пречки пред установяването и функционирането на вътрешния пазар, но също така за преодоляване на пречките, които не позволяват на стопанските субекти да се възползват напълно от предимствата на този пазар, в частност като инвестират в други държави членки. Освен това член 53 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) оправомощава Европейския парламент и Съвета да приемат директиви за координирането на националните разпоредби в областта на икономическата дейност.

Понастоящем пречките в резултат на различаващи се национални законодателства при липсата на специална и хомогенна нормативна и надзорна уредба не позволяват нито на купувачите на кредити, нито на лицата, обслужващи кредити, да се възползват от предимствата на вътрешния пазар.

В някои държави членки небанковите субекти, които купуват отпуснати от кредитни институции кредити, не са уредени, а в други те подлежат на разни изисквания, понякога равностойни на пълни банкови лицензи. На практика това доведе до положение, при което купувачите могат законно да развиват дейност в една държава членка, но срещат значителни пречки, ако купуват кредити в други. Това е една от причините, поради които купувачите извършват дейност предимно в ограничен брой държави членки, което в общ план ограничи конкуренцията на вътрешния пазар – тъй като броят на заинтересованите купувачи е все още доста нисък, и оттам намали обхвата и потенциалния размер на един ефикасен и конкурентоспособен пазар на необслужвани кредити. Пазарите на необслужвани кредити като цяло се характеризират с относително малък обем на търговия и силно присъствие в четири държави, от които само една е по-малка държава членка (Италия, Ирландия, Испания и Обединеното кралство). Тези пазари също така обикновено са доминирани от големи купувачи, което донякъде се обяснява със значителните пречки, които не позволяват навлизане на нови участници и нарушават конкуренцията.

Лицата, обслужващи кредити, също срещат пречки, ако желаят да развиват дейността си и да я разгръщат в трансграничен план. На първо място, само някои държави членки са уредили тази дейност, като дори сред тях тя е уредена по доста различен начин. На практика това пречи на стратегиите за разширяване на дейността чрез вторично установяване или трансгранично предоставяне на услуги в рамките на вътрешния пазар. На второ място, в значителен брой държави членки някои от дейностите, които извършват лицата, обслужващи кредити, подлежат на лицензионен режим. Тези лицензи налагат различни изисквания и не предвиждат разгръщане на дейността в трансграничен план. На последно място, в някои случаи законът изисква местно установяване, което само по себе си не позволява упражняването на основната свобода на предоставяне на трансгранични услуги.

Нещо повече, пречките, които не позволяват на лицата, обслужващи кредити, да предоставят трансгранични услуги, оказват непряко въздействие върху потенциалните

купувачи, които може да не са способни да навлязат на даден национален пазар и да купуват кредити от кредитните институции, ако след това не могат да възлагат обслужването на субекти, различни от банката, от която са придобили договора за кредит, или да използват услугите на лица, обслужващи кредити, от други държави членки на ЕС.

Значителният разнобой в нормативните стандарти в отделните държави членки допринася за разпокъсаността на пазара, което ограничава свободното движение на капитали и услуги в рамките на ЕС, води до недостатъчна конкуренция и забавя развитието на функциониращ вторичен пазар на банкови кредити. Ограниченото участие на инвеститорите и лицата, обслужващи кредити, отслабва конкурентния натиск и на двата пазара (на купуване на кредити и на тяхното обслужване). Това позволява на лицата, обслужващи кредити, да начисляват на купувачите на кредити високи такси за своите услуги и понижава цените, които банките могат да получат за продаваните на небанкови инвеститори необслужвани кредити, което от своя страна възпира банките да се освобождават от значителните си количества необслужвани кредити.

Кредиторите, които отпускат обезпечени кредити на дружествата и предприемачите, не се ползват във всички държави членки от бързи и ефективни процедури за извънсъдебно изпълнение по такива кредити в случай на неизпълнение от кредитополучателя – стопански субект. Наличието на такива процедури би намалило риска банките да натрупват необслужвани кредити.

С цел да възстанови средства от обезпечение, предоставено от кредитополучател в друга държава членка, кредиторът трябва да изпълнява изисквания, които са различни от тези в неговата държава членка по произход и чиято ефективност му е непозната. Понастоящем за кредиторите и кредитополучателите е невъзможно да се споразумяват по обща за всички държави членки процедура. Това поражда разходи за правни консултации и може да доведе до по-продължителни процедури по събиране на вземанията и по-нисък процент на възстановените средства. Перспективата за кредитора при неизпълнение от страна на длъжника да си възстанови малка или в най-лошия случай – да не си възстанови никаква сума от обезпечен кредит може на първо място да го възпре от трансгранично кредитиране или да повиши цената на кредита за дружествата. Това от своя страна възпира кредитополучателите да се обръщат към кредитори в други държави членки. Това възпрепятства свободното движение на капитали и има пряко въздействие върху функционирането на единния пазар. Съществува неоползотворен потенциал от СКП за осигуряването на финансиране за дружествата, по-специално за МСП, които са силно зависими от банковото кредитиране.

Аналогично, преди да купи портфейл от необслужвани кредити, потенциалният инвеститор ще проучи евентуалната правна несигурност по отношение на възстановяването на средства от обезпеченията по тези кредити и ако възстановяването на средства в трансграничен аспект е по-трудно или е свързано с правна несигурност, това ще окаже отрицателно въздействие върху цените и оттам – върху възможността на банките да продават портфейли на инвеститори от друга държава членка на цена, която

е възможно най-близо до цената, определена от провизиите на банката за тези кредити¹⁷.

В държавите членки без ефикасни процедури за възстановяване на средства от обезпечени кредити настоящата разпокъсаност породи различни възможности за финансиране за дружествата и особено за МСП, тъй като банковите кредити са по-малко достъпни за тях.

Създаването на механизъм за ефективно извънсъдебно изпълнение по обезпеченията ще позволи на кредиторите с обезпечени вземания във всички държави членки да се възползват от самостоятелен общ бърз инструмент за възстановяване на средства по даден обезпечен кредит, ако кредитополучателят – стопански субект не го изплати. Намалването на несигурността при трансграничните сделки относно резултатите от производствата по принудително изпълнение (сред които процент на възстановените средства и продължителност на процедурата) следва да стимулира развитието на трансграничното кредитиране.

- **Субсидиарност (извън областите на изключителна компетентност)**

Съгласно член 4 от ДФЕС действията на ЕС за изграждане на вътрешния пазар трябва да бъдат оценени в контекста на принципа на субсидиарност, определен в член 5, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Трябва да се оцени дали целите на предложението не могат да бъдат постигнати от държавите членки в рамките на националните им правни системи, а поради техния обхват и последици могат да бъдат по-добре постигнати на равнище ЕС.

След финансовата криза от 2008 г., до неотдавна нарастващият обем на необслужваните кредити влоши пазарното възприемане на европейския банков сектор като цяло и доведе до отрицателни външни последици за целия ЕС. Значението на тези фактори се засили в контекста на банковия съюз. През последните години няколко държави членки положили сериозни усилия за справяне с високото равнище на необслужвани кредити, в повечето случаи чрез програмата за икономически реформи на ЕС/МВФ.

Въпреки че държавите членки признаха сериозността на проблема с необслужваните кредити, повечето от тях до момента не успяха да предприемат ефективни мерки, насочени към „търсенето“ на прехвърлени необслужвани кредити. Онези от тях, които уредиха купуването и обслужването на кредити, направиха това, без да предвидят трансграничното измерение. Това доведе до недостатъчна конкуренция на пазара. Различните подходи, предприети от държавите членки, и техните различни тълкувания, в частност на обслужването на кредити, разпокъсва тези пазари. Ето защо целите не могат да бъдат постигнати чрез самостоятелни действия на държавите членки.

Службите на Комисията, въз основа на няколкогодишно наблюдение на пазара, установиха увеличаващи се различия и усилване на проблемите, поради което се налага действие на равнище ЕС. Доказателствата, събрани чрез проучвания и обществени консултации, показват, че възстановяването на икономическия растеж не е било достатъчно за намаляване на обема необслужвани кредити, тъй като последните отслабват стабилността на банките, техния кредитен капацитет и общите икономически

---

¹⁷ Ако дадена банка е провизирала 30 % от даден необслужван кредит и впоследствие го продаде на цена, по-ниска от 70 % от стойността, това ще породи допълнителна загуба за нея.

перспективи за растеж. До момента сред държавите членки няма координирани усилия за уреждане на лицата, които купуват и обслужват банкови кредити. Предприетите от държавите членки действия подхождат единствено на собствените им национални пазарни условия, което не е достатъчно за намаляване на отрицателното въздействие върху функционирането на единния пазар.

Създаването на уредба на равнище ЕС ще осигури на купувачите на кредити и на лицата, обслужващи кредити, еднообразни условия за участие и единен лиценз за извършване на дейност в рамките на единния пазар. Това в частност ще засили конкуренцията между потенциалните инвеститори в банкови кредити и ще позволи на банките да ги продават на по-конкурентни цени. На свой ред това ще позволи на банките да намалят експозициите си към кредитите, станали необслужвани, и да пренасочат ресурси към нови кредити за икономиката. В същото време с предвидените гаранции за потребителите равнището на защита на потребителите в целия Съюз ще бъде запазено при потребителските кредити, които, първоначално отпуснати от кредитни институции, се продават и обслужват.

От своя страна държавите членки, които вече разполагат с процедури за извънсъдебно изпълнение, въведоха вътрешни норми поради съображения най-вече от местно естество. В някои случаи процедурите за извънсъдебно изпълнение по обезпеченията действат отдавна и не отчитат непременно трансграничното измерение при сделките. Предвид разликите в ефективността на действащите национални процедури и липсата на такива процедури в някои държави членки, целта е да се въведат такива ефективни механизми в целия ЕС и да се гарантира, че банките или други дружества, лицензирани да предоставят кредит във всички държави членки, могат да ги използват. Предвид иманентните връзки на изпълненията по обезпечения с елементи от националното гражданско, търговско, вещно и публично право и право в областта на несъстоятелността, предвижданите норми относно този самостоятелен общ механизъм за извънсъдебно изпълнение по обезпеченията трябва да се прилагат в съответствие с правото на държавите членки. Затова разпоредбите по-долу създават допълнителен общ механизъм, който не изисква от държавите членки да изменят националните си системи за извънсъдебно принудително изпълнение, когато такива съществуват за вида обезпечение, обхванато от предложението. УИИО е замислен като самостоятелен механизъм, който да позволява на кредитора и кредитополучателя да се договарят за механизъм за извънсъдебно изпълнение за заложените като обезпечение движими и недвижими активи.

Тези цели могат да бъдат постигнати по-добре на равнище ЕС.

- **Пропорционалност**

Съгласно принципа на пропорционалност съдържанието и формата на дейността на ЕС не трябва да надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договорите.

Настоящото предложение не надхвърля необходимото, за да се насърчи навлизането на пазарни участници и трансграничното развитие, тъй като не засяга националните правни уредби на действителното прехвърляне на правата на кредиторите, нито приложимите уредби на производствата по превантивно реструктуриране или несъстоятелност.

С долупосочените разпоредби се създава нормативен режим, чиито условия са пропорционални, тъй като са достатъчно обвързващи с оглед на ефективното постигане

на целите, но същевременно позволяват на държавите членки максимална гъвкавост да запазят националните си норми, с които се защитават правата на кредитополучателите и средствата им за правна защита.

Освен това, макар и да не се засягат действащите норми за защита на потребителите, в предложението е отчетена необходимостта от засилени защитни механизми в областта на потребителските кредити. С оглед на тази основателна загриженост, с предложението от купувачите от трети държави на потребителски кредити се изисква да използват услугите на лицензирани лица, обслужващи кредити, които лица са обхванати от изискванията на настоящата директива и са поднадзорни в ЕС на националните компетентни органи. По същия начин с предвиждания механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията се цели да се балансират интересите на кредитора и кредитополучателя. Механизмът не се прилага за потребителските кредити, нито дори за предприемачите, като не се разрешава изпълнение по обезпечение, което представлява основното жилище на кредитополучателя – стопански субект. Когато кредитополучателят – стопански субект погаси по-голямата част (85 %) от договорения кредит, може да му бъде дадено допълнително време за плащане, преди да се пристъпи към изпълнение по обезпечението.

Избраният правен инструмент — директива, е съобразен с целта да се гарантира равнопоставено третиране на кредиторите с обезпечени вземания по отношение на способността им да се споразумяват с кредитополучателя за извънсъдебно възстановяване на средствата по дадено обезпечение с цел запазване на финансовата стабилност и увеличаване на възможностите за финансиране на бизнеса.

- **Избор на инструмент**

Поради многобройните връзки на настоящия акт с гражданското, търговското и вещното право, и с правната уредба на несъстоятелността, избраният инструмент е директива, за да могат държавите членки да транспонират нейните разпоредби съгласно действащите частноправни и публичноправни норми. В член 53 от ДФЕС, който е правното основание на настоящото предложение, се предвижда приемане единствено на директива.

Директива изглежда целесъобразният избор на правен инструмент и в светлината на необходимостта да се осигури административно сътрудничество, без при това да се ограничава разнообразието от надзорни решения, понастоящем възприети в държавите членки по отношение на обхванатите от настоящото предложение дейности.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Последващи проверки не се извършват, тъй като досега тази област е била регламентирана само на национално равнище.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Службите на Комисията проведоха специална обществена консултация за развитието на вторични пазари на необслужвани кредити и за защита на кредиторите с обезпечени

вземания от неизпълнение от страна на кредитополучателите¹⁸. Отговорите на обществената консултация предоставиха качествени признаци за необходимостта от изготвяне на оценка на въздействието.

Получената при консултацията обратна информация е ясно отразена в предложението .

В предложението е отразена и обратната информация, получена от експертната група, до която се допитаха службите на Комисията във връзка с ускореното извънсъдебно изпълнение по обезпеченията. Предложението е по-целесъобразен подход отколкото първоначално предвиденото в обществената консултация пълно хармонизиране чрез въвеждането на ново право на обезпечение.

По отношение на вторичните пазари на необслужвани кредити значителна част от респондентите в обществената консултация твърдят, че управлението и реструктурирането на необслужваните кредити в ЕС е затруднено от настоящия им размер и ликвидност, както и от структурата на пазарите в ЕС.

От своя страна, за мнозинството изразили становище респонденти реална пречка за развитието на пазарите на необслужвани кредити са различията в националните норми, уреждащи продажбата на необслужваните кредити. Що се отнася до естеството на пречките пред трансграничната дейност, в преобладаващия брой отговори се посочват общата нормативна уредба, нормите, уреждащи несъстоятелността, и местните практики. Някои заинтересовани страни призовават за допълнителни норми за защита на потребителя/длъжника, а други смятат, че действащите норми са достатъчни и следва да бъдат запазени. Значително мнозинство респонденти подкрепят уредба на ЕС на лицата, обслужващи кредити. Почти всички респонденти, които подкрепят уредба на ЕС на лицата, обслужващи кредити, призовават тя да обхваща лицензионен режим, а около половината от тях предлагат тя да урежда надзора върху тези лица.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Предложението се основава на значителен брой изследвания, външни проучвания, целеви консултации, интервюта и други източници.

Различни европейски и международни организации публикуваха аналитични доклади, основаващи се на научно-изследователски семинари и консултации със заинтересованите страни (ЕССР, ЕБО, ЕНМ, ЕЦБ и МВФ). От своя страна службите на Комисията имаха възможност да използват доклада на работеща в областта на необслужваните кредити подгрупа на Комитета по финансови услуги към Съвета, както и изследванията на консултантски фирми, представители на академичните среди и мозъчни тръстове. В средата на 2017 г. в изпълнение на плана за действие на Съвета бе създадена експертна група от представители на държавите членки и на институциите на ЕС.

Предложението също така се основава на събраната в резултат на целенасочени искания информация от държавите членки, министерствата на правосъдието и юристи, както и на няколко срещи с национални експерти от държавите членки. За източници на информация послужиха също така срещи със заинтересованите страни, както и научни статии.

---

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-non-performing-loans-consultation-document_en.pdf.

- **Оценка на въздействието**

Основното икономическо и социално въздействие е разгледано в двете оценки на въздействието, придружаващи настоящото предложение.

В първата оценка на въздействието е проучена ситуацията при лицата, обслужващи кредити, и при купувачите на кредити. В нея е посочен базовият сценарий, който е сравнен с три възможни варианта за намаляване на пречките за навлизане на пазара за лицата, обслужващи кредити, и за купувачите на кредити. В базовия сценарий се приема, че в някои държави членки ще продължат да съществуват специфични пречки за навлизане на пазара, а етичните правила, които възпират инвеститорското участие на тези пазари и изграждането на отношения между инвеститорите и лицата, обслужващи кредити, ще останат в сила. Въз основа на обхвата на прилаганите в държавите членки норми и на разискванията на най-добрите нормативни практики бяха разгледани три варианта за улесняване и хармонизиране на навлизането на пазара: чрез доброволно следване, по отношение на най-съществените пречки, на общи строги принципи; чрез въвеждане на задължителни общи стандарти за упражнявана по силата на един лиценз трансгранична дейност; чрез задължителна единна нормативна уредба и право на упражняване на трансгранична дейност по силата на един лиценз. При анализа в оценката на въздействието последните два варианта се оказаха еднакво ефикасни, като вариантът със задължителни общи стандарти бе сметнат за по-целесъобразен, в частност поради наличието на значително различаващи се сред държавите членки норми, уреждащи прехвърлянето на кредити и правата на кредитополучателите, което би могло да породи необходимост от свобода на преценка на национално равнище.

Оценката на въздействието бе предадена на комитета за регулаторен контрол (КРК) на 8 декември 2017 г.¹⁹. КРК даде отрицателно становище и препоръча редица подобрения. Документът бе съответно преработен и представен отново на 29 януари 2018 г. На 13 февруари 2018 г. КРК се произнесе положително²⁰.

Основните промени в оценката на въздействието, внесени вследствие на препоръките на КРК, са следните:

ново въведение, общо за трите законодателни инициативи относно необслужваните кредити. В него се обяснява проблемът с необслужваните кредити в по-широк контекст и се анализират по-подробно връзките между различните инициативи в плана за действие във връзка с необслужваните кредити.

Като основни причини за проблема бяха посочени различията по отношение на правата на кредитополучателите; бе също така обсъдено взаимодействието на тези различия с промените в лицензионния режим за инвеститорите в необслужвани кредити и за лицата, обслужващи кредити. Това бе включено и в обсъжданията по общото въздействие на инициативата.

¹⁹ The development of secondary markets for non-performing loans by removing undue impediments to loan servicing by third parties and the transfer of loans and Accelerated Extrajudicial Collateral Enforcement [Развитие на вторичните пазари на необслужвани кредити чрез премахването на неправомерните пречки пред обслужването на кредити от трети страни и прехвърлянето на кредити и Извънсъдебно ускорено изпълнение по обезпеченията, част 1 / 2], работен документ на службите на Комисията, оценка на въздействието. SWD(2018) 75.

²⁰ Становище на комитета за регулаторен контрол: Impact Assessment / Development of secondary markets for NPLs [Оценка на въздействието / Развитие на вторичните пазари на необслужвани кредити], Ares(2018)827204, 13.2.2018 г.

Конкретните разпоредби бяха доуточнени, като бе описан потенциалният им обхват и обсъдени най-добрите практики и възможното им отчитане при един хомогенен нормативен режим. Бе пояснено, че продажбите на кредити обхващат както обслужваните, така и необслужваните кредити.

Предвид препоръките по второто становище на КРК бяха въведени следните промени:

Наборът от предпочетени варианти бе стеснен и съответната връзка с конкретните разпоредби бе описана по-подробно.

Наборът от показатели за наблюдение бе разширен, за да включи и поведението на лицата, обслужващи кредити, и на купувачите на необслужвани кредити спрямо правата на кредитополучателите и спрямо надзорните органи.

Във втората оценка на въздействието се разглежда ускореното извънсъдебно изпълнение по обезпеченията. В нея се посочват и разглеждат четири варианта на политика²¹. При първия вариант се разглеждат евентуални действия без нормативен характер въз основа на съществуващите международни инициативи за хармонизиране на процедурите за извънсъдебно изпълнение по обезпеченията: Комисията може да препоръча на държавите членки да въведат такива процедури. При втория вариант, който е и предпочетеният, се разглеждат възможността и ползата от минимално хармонизиране в ЕС на процедурата за извънсъдебно изпълнение по обезпеченията, така че банките във всички държави членки да разполагат с ефикасна процедура за извънсъдебно изпълнение по обезпеченията. При третия вариант се обмисля създаването на нова ценна книга заедно с напълно хармонизирана процедура за извънсъдебно изпълнение. При четвъртия вариант, който беше отхвърлен на ранен етап, се обмисля създаването, чрез алтернативен режим, на извънсъдебен правоприлагащ механизъм на Съюза.

Предложението е придружено от издаденото на 12 януари 2018 г. положително становище на комитета за регулаторен контрол по извънсъдебното ускорено изпълнение по обезпеченията²².

Съгласно предложението на КРК оценката на въздействието бе изменена, като в нея бе добавено описание на въздействието на предложението върху националните законодателства на държавите членки.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

С хармонизирания лицензионен режим се намаляват административните разходи в ЕС и се позволява на лицата, обслужващи кредити, да разгръщат дейността си в различни държави членки по силата на един лиценз.

---

²¹ The development of secondary markets for non-performing loans by removing undue impediments to loan servicing by third parties and the transfer of loans and Accelerated Extrajudicial Collateral Enforcement [Развитие на вторичните пазари на необслужвани кредити чрез премахването на неправомерните пречки пред обслужването на кредити от трети страни и прехвърлянето на кредити и Извънсъдебно ускорено изпълнение по обезпеченията, част 2 / 2], работен документ на службите на Комисията, оценка на въздействието. SWD(2018) 75.

²² Становище на комитета за регулаторен контрол: Impact Assessment / Accelerated Extrajudicial Collateral Enforcement [Оценка на въздействието / Извънсъдебно ускорено изпълнение по обезпеченията], Ares(2018)215454, 12.1.2018 г.

- **Основни права**

В предложението се зачитат основните права и съблюдават принципите, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално свободата на стопанска инициатива, правото на собственост, правото на справедлив процес, защитата на личните данни и защитата на потребителите.

4. ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Настоящото законодателно предложение не предполага бюджетни разходи за бюджета на Европейския съюз.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

В съответствие с насоките на Комисията за по-добро законотворчество, 5 години след въвеждането на мярката е предвидена нейна оценка. На оценка ще подлежат, наред с другото, нейната ефективност и ефикасност за постигане на целите на политиката, като освен това ще се прецени дали са необходими нови мерки или изменения. Държавите членки трябва да предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Предвид разнообразието от национални правни и надзорни системи и необходимостта от еднообразно прилагане на директивата, уведомлението за предприетите от държавите членки мерки за транспониране следва да се придружава от един или няколко документа, в които се обяснява връзката между елементите на директивата и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Дял I обхваща предмета, обхвата и определенията.

Настоящата директива се прилага за лицата, които купуват или обслужват кредити, първоначално издадени от кредитна институция или нейните дъщерни дружества, независимо от вида на съответния кредитополучател. Настоящата директива не се прилага за купуването и обслужването на договори за кредит от страна на кредитна институция и нейните дъщерни дружества в ЕС, нито за купуването и обслужването на договори за кредит, издадени от други видове кредитори, които не са кредитни институции и техни дъщерни дружества.

Що се отнася до процедурата за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията, настоящата директива се прилага за договорите за кредит, сключени между кредитор, предимно банка, и кредитополучател за целите на неговата търговска, стопанска или професионална дейност, които са обезпечени с движими и недвижими активи, притежавани от кредитополучателя, и които са заложили в полза на кредитора като гаранция за погасяването на кредита. С ограничаването на обхвата до корпоративните заеми следва да се избегне отрицателното въздействие върху потребителите и домакинствата. Поради съображения от социално естество от обхвата ще бъде изключено основното жилище на кредитополучателите, дори за кредитополучателите – стопански субекти.

В член 3 се съдържат определенията, които се използват за целите на настоящата директива.

Дял II създава рамка за лицата, обслужващи договори за кредит, издадени от кредитни институции.

В глава I се съдържат разпоредбите за лицензиране на лицата, обслужващи кредити.

В член 5 се установява максималният набор от изисквания, които лицата, обслужващи кредити, трябва да удовлетворяват, за да бъдат лицензирани в своята държава членка по произход.

В член 6 се установяват процедурите за лицензиране, а в член 7 – случаите, при които лицензът може да бъде отнет.

В член 8 се въвежда задължение за създаване във всяка държава членка на публичен регистър на лицензираните лица, обслужващи кредити.

В член 9 се изисква отношенията между лице, обслужващо кредити, и кредитор да са оформени в писмен договор, който, наред с другото, ясно посочва задължението за спазване на приложимите към договора за кредит право на Съюза и национално право. От лицата, обслужващи кредити, също така се изисква да съхраняват документация, до която компетентните органи да имат достъп, за срок от 10 години.

В член 10 се съдържат разпоредби за възлагането на дейности на външни подизпълнители от страна на лицата, обслужващи кредити, като последните запазват изцяло отговорността за изпълнението на всички задължения съгласно националните разпоредби, с които се транспонира настоящата директива.

Глава II е посветена на предоставянето на трансгранични услуги по обслужване на кредити.

В член 11 от държавите членки се изисква да гарантират на лицензираните лица, обслужващи кредити, свобода на предоставяне на услуги в Съюза. За тази цел в настоящата директива се съдържат специфични разпоредби относно процедурите и комуникацията между органите в държавата членка по произход и в приемащите държави членки.

В член 12 се съдържат специфични разпоредби относно надзора над такива лица, обслужващи кредити, с трансгранична дейност, като се предвижда споделяне на задачите по надзора между компетентните органи в държавата членка по произход и в приемащите държави членки.

Дял III обхваща купувачите на кредити.

С член 13 кредиторът се задължава преди да сключи договор с купувач на кредит да му предостави цялата необходима информация, като надлежно съблюдава нормите за защита на личните данни. Ако първото прехвърляне на кредита е от кредитна институция към некредитна институция купувач, надзорният орган на кредитната институция се уведомява за това.

В член 14 се предписва използването от страна на кредитните институции на предоставените от Европейския банков орган стандарти за данните.

С член 15 установените в Съюза представители на установени извън Съюза купувачи на кредити се задължават, при сключените с потребители договори за кредит, да използват лицензирани лица, обслужващи кредити, или кредитни институции от Съюза.

В член 16 се установява начинът, по който купувачите на кредити трябва да уведомяват компетентните органи за обслужването на закупения кредит.

В член 17 се съдържа задължение за купувача от трета държава да определи, при прехвърляне на договор за кредит, установен в Съюза представител. Този представител отговаря за задълженията за купувачите на кредити по силата на директивата.

В член 18 се съдържат разпоредби относно прякото изпълнение по договор за кредит, което предприема неговият купувач, и задълженията за уведомяване, на които подлежат купувачите на кредити и компетентните органи.

С член 19 се посочват задълженията за уведомяване за купувача, ако прехвърля договора за кредит.

Дял IV обхваща надзора от страна на компетентните органи.

В член 20 се определят задълженията за постоянно спазване на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива и за определяне на компетентните органи, натоварени с изпълнението на функциите и задълженията, предвидени в националните разпоредби, с които се прилага директивата.

В член 21 се изброяват надзорните правомощия на компетентните органи, а в член 22 се съдържат разпоредбите относно административните наказания и корективните мерки.

Дял V урежда ускореното извънсъдебно изпълнение по обезпеченията, което е инструмент, договорен доброволно между кредитора с обезпечени вземания и кредитополучателя – стопански субект; кредиторът може да прибегне до този инструмент, когато са изпълнени посочените в член 23 условия.

С член 24 от държавите членки се изисква да са въвели поне една изпълнителна процедура, която да може да се използва за целите на установения в настоящото предложение механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията. Държавите членки могат да избират между обичайно използваните процедури за реализиране на обезпечението – публичен търг и частна продажба. Когато в националното право е предвидена процедура за изпълнение посредством усвояване на актива, същата процедура може да се използва и за целите на тази процедура за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията. Предвид многобройните връзки на изпълнението по обезпеченията с частното и публичното право, и по-специално предвид обусловеността му от вида право на обезпечение, използвано за самото обезпечение, процедурата за изпълнение, която кредиторите могат да използват, се определя от самите държави членки.

С член 28 на кредитополучателя се дава право да оспорва пред национален съд използването на тази процедура за ускорено изпълнение по обезпеченията.

С оглед на защитата на кредитополучателя, с член 29 от кредитора се изисква, ако събраните средства чрез тази процедура за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията надхвърлят непогасения дълг, да плати на кредитополучателя – стопански субект всяка положителна разлика между постъпленията от продажбата на актива (след публичен търг или частна продажба) и непогасения размер на договора за

обезпечен кредит. В случай на усвояване е подходящо от кредитора да се изиска да заплати на кредитополучателя – стопански субект всяка положителна разлика между непогасената сума по договора за обезпечен кредит и оценката на актива.

Целта на член 32 е осигуряването на пълна съгласуваност и взаимно допълване между, от една страна, тази процедура за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията и от друга – производствата, предшестваша производството по несъстоятелност, и производствата по несъстоятелност, открити съгласно правото на държавите членки. Допълнителна цел на член 32 е осигуряването на пълна съгласуваност и взаимно допълване между тази процедура за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията и предложението относно реструктурирането: в него се посочва, че кредиторите, в т.ч. тези с обезпечени вземания, на дружество или предприемач, спрямо който е открито производство по реструктуриране, са обвързани със спирането на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение.

С член 33 от държавите членки, а когато става въпрос за кредитни институции – и от надзорните органи на тези кредитни институции, се изисква да събират и ежегодно да предават на Комисията годишни данни за броя обезпечени кредити, по които се е пристъпило към изпълнение по извънсъдебни процедури, за съответните срокове и за процента възстановени средства.

В член 34 от **дял VI** се предвиждат специфични защитни механизми за потребителите при изменение на договор за кредит, а в член 35 – при обработването на жалби както от лицата, обслужващи кредити, така и от компетентните органи.

С член 36 се потвърждава съблюдаването на нормите за защита на личните данни.

В член 37 се предвижда задължение за общо административно сътрудничество между компетентните органи.

В член 38 от **дял VII** се съдържа изменение на Директивата за ипотечните кредити, за да се предвиди, че при прехвърляне на потребителски кредит, обхванат от посочената директива, потребителят запазва спрямо купувача на кредит всички права на защита, с които е разполагал и спрямо първоначалния кредитор, както и за да се предвиди задължение за уведомяване на потребителя.

Дял VIII съдържа заключителни разпоредби за създаването на комитет, който да подпомага Комисията, както и за преразглеждането, срока за транспониране, влизането в сила и адресатите на настоящата директива

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**относно лицата, обслужващи кредити, купувачите на кредити и събирането на обезпечения**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53 и член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²³,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Създаването на всеобхватна стратегия за решаване на проблема с необслужваните кредити е приоритет за Съюза²⁴. С необслужваните кредити трябва да се борят преди всичко кредитните институции и държавите членки, но за намаляване на натрупаните необслужвани кредити, както и за предотвратяване на прекомерното им натрупване в бъдеще е налице недвусмислено съюзно измерение. Предвид взаимосвързаността на банковите и финансовите системи в Съюза, когато кредитни институции извършват дейност в множество юрисдикции и държави членки, е налице значителен риск от разпространяване на отрицателните последици за икономическия растеж и финансовата стабилност сред държавите членки и в Съюза като цяло.
- (2) Една интегрирана финансова система ще подобри устойчивостта на икономическия и паричен съюз към неблагоприятни сътресения чрез улесняване на трансграничното поделение на риска между частните инвеститори, като в същото време ще се намали необходимостта от поделение на риска в публичния сектор. За да постигне тези цели, Съюзът трябва да завърши изграждането на банковия съюз и да задълбочи съюза на капиталовите пазари (СКП). Решаването на проблема с високите равнища на необслужваните кредити и предотвратяването на евентуалното им натрупване в бъдеще са абсолютно необходими за завършването на банковия съюз, както и за осигуряването на конкуренция в банковия сектор, за запазване на финансовата стабилност и за

²³ ОВ С , , стр. .²⁴ Вж. документа за размисъл относно задълбочаването на икономическия и паричен съюз на следния адрес в интернет: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_bg.pdf, 31.5.2017 г.

насърчаване на кредитирането с оглед на създаването на работни места и на икономическия растеж в Съюза.

- (3) През юли 2017 г. Съветът в своя „План за действие за справяне с необслужваните кредити в Европа“²⁵ призова институциите да вземат подходящи мерки за по-бързо преодоляване на високото равнище на необслужвани кредити в Съюза. В плана за действие се определя глобален подход, при който се залага на комбинация от допълнителни политически действия в четири области: i) банков надзор и регламентиране; ii) реформиране на нормативната уредба на реструктурирането, несъстоятелността и събирането на вземания, iii) развитие на вторичните пазари на необслужвани активи и iv) насърчаване на реструктурирането на банковата система. Действията в тези области се предприемат на национално равнище и по целесъобразност — на равнище ЕС. Комисията обяви подобно намерение в своето „Съобщение относно завършването на банковия съюз“²⁶ от 11 октомври 2017 г., в което се призовава за всеобхватен пакет от мерки за справяне с необслужваните кредити в рамките на Съюза.
- (4) Настоящата директива, заедно с другите предложени от Комисията мерки и предприетите действия от Европейския банков орган (ЕБО) и от ЕЦБ в контекста на банковия надзор в рамките на единния надзорен механизъм (ЕНМ), ще създаде подходяща среда за кредитните институции, за да преодолеят проблема с необслужваните кредити в своите баланси, и ще намали риска от бъдещо натрупване на необслужвани кредити.
- (5) Кредитните институции ще бъдат задължени да заделят достатъчни средства за потенциалните нови необслужвани кредити, което следва да създаде подходящи стимули за преодоляване на проблема с необслужваните кредити на ранен етап и за избягване на прекомерното им натрупване. Ако кредитите престанат да бъдат обслужвани, по-ефективните механизми за принудително събиране на обезпечените кредити ще позволят на кредитните институции да пристъпват към изпълнение и по необслужваните кредити, при условие че на кредитополучателите се осигури необходимата защита. Ако независимо от това необслужваните кредити нараснат твърде много — както се наблюдава понастоящем в някои кредитни институции и държави членки, кредитните институции ще могат на ефективни, конкурентни и прозрачни вторични пазари да ги продават на други субекти. Компетентните органи на кредитните институции ще ги насочват в това, използвайки предоставените им по силата на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета (РКИ)²⁷ банкови правомощия (т.нар. стълб 2). В случай че необслужваните кредити се превърнат в сериозен широкомащабен проблем, държавите членки могат да учредят национални дружества за управление на активи или да вземат други мерки, предвидени в действащата уредба на държавната помощ и на реструктурирането на банките.

²⁵ 11/07/2017, <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/11/conclusions-non-performing-loans/pdf>.

²⁶ Съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно завършването на банковия съюз, COM(2017) 592 final, 11.10.2017 г.

²⁷ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

- (6) Настоящата директива дава възможност на банките да се справят по-добре с кредитите, когато те станат необслужвани, като подобрява условията както за принудително изпълнение по обезпечението, използвано за гарантиране на кредита, така и за продажба на кредита на трети страни. Въвеждането на ускорено изпълнение по обезпеченията, като бърз механизъм за възстановяване на средствата по обезпеченията, ще намали разходите за реструктуриране на необслужваните кредити и следователно ще подпомогне кредитните институции и купувачите на необслужвани кредити при събирането на вземанията. Освен това при голямо натрупване на необслужвани кредити в кредитните институции и липса на персонал или експертен опит за подходящото им обслужване, приемливо решение би било обслужването на тези кредити да бъде възложено на специализирано лице, обслужващо кредити, или договорът за кредит да бъде прехвърлен на купувач на кредити, който е склонен да поеме този риск и има опит в управлението му.
- (7) Двете предвидени в настоящата директива решения за това как кредитните институции могат да се справят с необслужваните кредити взаимно се подсилват. С ускореното извънсъдебно изпълнение по обезпеченията се очаква да се съкрати времето за изпълнение по тях и да се увеличи процентът на събраните вземания, а оттам — да се увеличи стойността на даден необслужван кредит. Това на свой ред ще повиши офертните покупни цени при сделките с необслужвани кредити. Друго последствие е, че ако необслужваният кредит е обезпечен, продажбата му ще е по-лесна. Причината е, че ценообразуването на вторичните пазари на обезпечен необслужван кредит е по-лесно, отколкото на необезпечен, тъй като стойността на обезпечението служи като минимална стойност за съответния необслужван кредит. По-добре функциониращите и по-ликвидни вторични пазари на необслужвани кредити, на които инвеститорският интерес към необслужваните кредити би бил засилен предвид ускореното изпълнение, допълнително ще насърчат кредитните институции да прибягват при иницирането на нови кредити към ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията. Освен това постигнатата с настоящата директива хармонизация ще насърчи появата на инвеститори от европейски мащаб в необслужвани кредити, с което още повече ще се увеличи ликвидността на пазара.
- (8) Въпреки че термините „заеми“ и „банки“ често се цитират в обществените дебати, отгук нататък се прибягва до по-точните правни термини „кредит“ или „договори за кредит“ и „кредитна институция“. Освен това, освен ако не е посочено друго, термините „банка“ и „кредитна институция“ обхващат и съответните им дъщерни дружества.
- (9) Настоящата директива следва да насърчи развитието в Съюза на вторичните пазари на необслужвани кредити чрез премахване на пречките пред прехвърлянето на необслужвани кредити от кредитните към некредитните институции, като същевременно бъдат защитени правата на потребителите. Всяка предложена мярка трябва също така да опрости и хармонизира лицензионните изисквания към лицата, обслужващи кредити. Следователно настоящата директива следва да уреди на съюзно равнище режима както за купувачите на издадени от кредитни институции договори за кредит, така и за лицата, обслужващи такива договори за кредит.
- (10) Понастоящем пречките в резултат на различаващи се национални законодателства при липсата на специална и хомогенна нормативна и надзорна уредба не позволяват нито на купувачите на кредити, нито на лицата,

обслужващи кредити, да се възползват от предимствата на вътрешния пазар. Държавите членки уреждат твърде различно начините, по които некредитните институции могат да придобиват от кредитните институции договори за кредит. В някои държави членки некредитните институции, които купуват кредити, издадени от кредитни институции, не са уредени, а в други те подлежат на различни изисквания, понякога равностойни на изискване за лицензиране като кредитна институция. Тези различни нормативни изисквания значително затрудняват трансграничните покупки, съобразно съответната нормативна уредба, на кредити в Съюза, най-вече чрез увеличаване на разходите за приважване в съответствие с нормативните изисквания при купуването на кредитни портфейли. В резултат на това купувачите на кредити упражняват дейност в ограничен брой държави членки, а и броят на купувачите, заинтересовани от даден кредит, остава нисък, което води до слаба конкуренция на вътрешния пазар. Това прави вторичния пазар на необслужвани кредити неефективен. Освен това пазарите на необслужвани кредити са в основата си национални и общо взето се характеризират с малък обем.

- (11) Ограниченото участие на некредитните институции води до вяло търсене, слаба конкуренция и ниски офертни покупни цени на вторичните пазари за портфейли с договори за кредит, което възпира кредитните институции да продават необслужвани договори за кредит. Следователно при развитието на пазарите на кредити, издавани от кредитни институции и продавани на некредитни институции, е налице ясно съюзно измерение. От една страна, на кредитните институции следва да се даде възможност да продават необслужвани и дори обслужвани договори за кредит в целия Съюз и на ефикасни, конкурентоспособни и прозрачни вторични пазари. От друга страна, завършването на банковия съюз и на съюза на капиталовите пазари налагат действия за предотвратяване на натрупването на необслужвани кредити в счетоводните баланси на кредитните институции, така че те да могат да продължат да изпълняват ролята си да финансират икономиката.
- (12) На кредиторите следва да се предостави възможност да пристъпват към изпълнение на договорите за кредит и сами да събират дължимите суми или да възлагат това на други обслужващи кредитите лица, които предоставят професионално такива услуги. От своя страна купувачите на кредити от кредитни институции често използват услугите на лица, обслужващи кредити, за да събират дължимите им суми; въпреки това обаче дейността по обслужване на кредити не е уредена на равнището на Съюза.
- (13) Някои държави членки са уредили дейностите по обслужване на кредитите, но в различна степен. На първо място, само някои държави членки са уредили тази дейност, като дори сред тях тя е уредена по доста различен начин. Увеличените разходи за приважване в съответствие с нормативните изисквания пречат на стратегиите за разширяване на дейността чрез вторично установяване или трансгранично предоставяне на услуги. На второ място, в значителен брой държави членки някои от дейностите, които извършват лицата, обслужващи кредити, подлежат на лицензионен режим. Лицензирането е свързано с различни изисквания и не позволява трансгранично разгръщане на дейността, като по този начин също възпира предоставянето на трансгранични услуги. На последно място, в някои случаи законът изисква местно установяване, което накърнява упражняването на свободата на предоставяне на трансгранични услуги.

- (14) Действително, лицата, обслужващи кредити, могат да предоставят услуги както на кредитните институции, така и на купувачите на кредити, които не са кредитни институции, но изграждането на един конкурентоспособен и интегриран пазар за лицата, обслужващи кредити, е свързано с развитието на конкурентоспособен и интегриран пазар за купувачите на кредити. Често купувачите на кредити не могат сами да обслужват кредитите, поради което те не биха купували кредити от кредитните институции, ако не могат да възлагат кредитното обслужване на други субекти.
- (15) Липсата на конкурентен натиск на пазара на купуване на кредити и на пазара на обслужване на кредити кара лицата, обслужващи кредити, да начисляват на купувачите на кредити високи такси за своите услуги и води до ниски цени на вторичните пазари на кредити. Това възпира кредитните институции да се освобождават от натрупаните необслужвани кредити.
- (16) Следователно е необходимо действие на съюзно равнище, за да се определи позицията на купувачите на кредити и на лицата, обслужващи кредити, по отношение на кредитите, първоначално отпуснати от кредитни институции. На този етап се предлага да не бъдат обхващани първоначално издадените от некредитни институции кредити и събирането на вземания по принцип, тъй като няма доказателства от макроикономическо значение, неподходящи стимули или зле функциониращи пазари, които да налагат такова разширяване на обхвата.
- (17) Въпреки че целта на настоящата директива е да се засили капацитетът на кредитните институции да се справят с кредитите, които вече не се обслужват или има опасност да се превърнат в необслужвани, вторичният пазар на кредити обхваща както обслужваните, така и необслужваните кредити. Действителните пазарни продажби обхващат кредитни портфейли, състоящи се от комбинация от обслужвани, частично обслужвани и необслужвани кредити. Портфейлите включват както обезпечени, така и необезпечени кредити, дължими от потребителите или бизнеса. Ако изискванията за изпълнение по кредитите се различават за всеки вид кредит или кредитополучател, ще възникнат допълнителни разходи за обособяването на тези кредитни портфейли с цел продажба. Разпоредбите на настоящата директива, които са насочени към развитието на вторичния пазар, обхващат и обслужваните, и необслужваните кредити, за да се избегне ситуация, при която тези допълнителни разходи да възпрат инвеститорското участие и да раздробят този нововъзникващ пазар. Кредитните институции ще се възползват от по-широката инвеститорска база и по-ефикасната дейност на лицата, обслужващи кредити. Подобна полза ще извлекат и дружествата за управление на активи, които в някои държави членки имат възлова роля при търгуването както на необслужвани, така и на обслужвани кредити, които са били отпуснати от кредитни институции и са били преобразувани, реструктурирани или другояче изведени от счетоводните баланси на тези кредитни институции²⁸.
- (18) Значението, което законодателят на Съюза придава на защитата на потребителите, предвидена в Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁹, Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁰ и

²⁸ Вж. Commission Staff Working Document, AMC Blueprint [Работен документ на службите на Комисията: „Подобен план за дружествата за управление на активи“], SWD(2018) 72.

²⁹ Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители и за изменение на

Директива 93/13/ЕИО на Съвета³¹, предполага, че прехвърлянето на даден купувач на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит не засяга по никакъв начин степента на защита на потребителите, предоставена от правото на Съюза. Следователно купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, са обвързани от правото на Съюза, приложимо към първоначалния договор за кредит, а потребителят следва да запази същата степен на защита, предвидена в правото на Съюза или в съгласителните норми на Съюза или национални норми, независимо от приложимото право спрямо даден купувач на кредити или лице, обслужващо кредити.

- (19) Настоящата директива не следва да засяга правните актове на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси, и по-специално разпоредбите относно приложимото право спрямо договорните задължения и относно компетентността, включително прилагането на тези актове и разпоредби в отделни случаи по силата на Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета³² и Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета³³. Всички кредитори и лицата, които ги представляват, са задължени да спазват тези правни актове на Съюза в отношенията си с потребителите и националните органи, за да се гарантира защитата на правата на потребителите.
- (20) С цел да се гарантира високо равнище на защита на потребителите, в законодателството на Съюза и в националните законодателства са предвидени редица права и защитни механизми във връзка с обещаните или сключените с потребители договори за кредит. Тези права и защитни механизми се прилагат по-специално при договарянето и сключването на договора за кредит и изпълнението или неизпълнението на задълженията по него. Такъв е в частност случаят с обхванатите от Директива 2014/17/ЕС договори за дългосрочен потребителски кредит, където потребителят има право да погаси изцяло или частично задълженията си по даден договор за кредит преди изтичането на срока на този договор или да бъде уведомен посредством Европейския стандартизиран информационен формуляр, когато е приложимо, за евентуалното прехвърляне на договора за кредит към купувач на кредити. Правата на кредитополучателите не следва да бъдат променяни и ако прехвърлянето на договора за кредит между кредитна институция и купувач води до новация.
- (21) В допълнение, настоящата директива не намалява приложното поле на нормите на Съюза за защита на потребителите, а купувачите на кредити, доколкото биват приемани за кредитори по силата на разпоредбите на Директива 2014/17/ЕС и Директива 2008/48/ЕО, следва да подлежат на специфичните задължения,

---

директиви 2008/48/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ L 60, 28.2.2014 г., стр. 34).

³⁰ Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 34, 22.5.2008 г., стр. 66).

³¹ Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, 21.4.1993 г., стр. 29).

³² Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I), ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6—16.

³³ Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1—32.

постановени съответно в член 35 от Директива 2014/17/ЕС или в член 20 от Директива 2008/48/ЕО.

- (22) Кредитните институции на Съюза и техните дъщерни дружества обслужват кредити в рамките на обичайната си стопанска дейност. Те имат същите задължения във връзка с кредитите, издадени от самите тях, както и във връзка с кредитите, закупени от друга кредитна институция. С оглед на факта, че уредбата и надзорът на тези кредитни институции са вече налице и с цел да се избегне ненужното удвояване на разходите им за лицензиране и съблюдаване на нормативните изисквания в резултат на прилагането на настоящата директива към дейността им по обслужване или купуване на кредити, кредитните институции не са включени в нейния обхват.
- (23) С цел да се позволи на съществуващите купувачи на кредити и лица, обслужващи кредити, да се съобразят с изискванията на националните разпоредби, с които се прилага настоящата директива, и по-специално, за да се позволи лицензирането на лицата, обслужващи кредити, настоящата директива ще се прилага само за прехвърлянията на договори за кредит, извършени шест месеца след изтичането на крайния срок за транспонирането ѝ.
- (24) Лицензирането на лицата, обслужващи кредити, да предоставят услуги по обслужване на кредити в целия Съюз следва да се подчинява на един и същ хармонизиран набор от условия, които компетентните органи следва да прилагат целесъобразно. С цел да не се накърни защитата на длъжника или кредитополучателя и да се насърчи доверието, условията за предоставяне и поддържане на лиценза на лице, обслужващо кредити, следва да гарантират, че лицата, обслужващи кредити, както и лицата, които притежават квалифицирано дялово участие в тези лица или са част от управлението на доставчика на услуги, не са извършвали тежки престъпления срещу вещни права, престъпления, свързани с финансови дейности, нито престъпления срещу неприкосновеността на личността, и се ползват с добро име. Освен това тези лица, както и лицето, обслужващо кредити, следва да не са били обект на производство по несъстоятелност, нито да са били обявявани в несъстоятелност, освен ако правата им не са били възстановени в съответствие с националното законодателство. Накрая, с цел да се гарантира спазването на нормите за защита на длъжниците и за защита на личните данни, е необходимо да се изиска въвеждането на подходящи механизми за управление и вътрешен контрол, както и за регистриране и обработване на жалбите, които механизми да бъдат обект на контрол. От лицата, обслужващи кредити, следва също така да се изиска да действат добросъвестно и с дължимата грижа за финансовото положение на кредитополучателите. Когато в дадена държава членка има консултантски услуги за улесняване на погасяването на кредитите, лицата, обслужващи кредити, следва да обмислят възможността да предложат на кредитополучателите да се възползват от тези услуги.
- (25) С цел да се избегнат продължителните процедури и несигурността е необходимо да се установят изисквания за информацията, която заявителите трябва да представят, разумни срокове за издаването на лиценз и обстоятелствата за отнемането му. Ако компетентните органи на държава членка отнемат лиценз на лице, обслужващо кредити, което предоставя услуги по обслужване на кредити в други държави членки, компетентните органи на приемащите държави членки следва да бъдат уведомени за това. Освен това с оглед на прозрачността по отношение на броя и самоличността на лицензираните лица, обслужващи

кредити, във всяка държава членка следва да се създаде и поддържа актуален електронен публичен регистър.

- (26) Когато възлагат свои дейности на доставчици на кредитни услуги, лицата, обслужващи кредити, следва да се уверяват, че това не поражда неоправдан оперативен риск, нито неспазване от страна на съответния доставчик на кредитни услуги на нормативните национални или съюзни изисквания, нито ограничава капацитета на регулаторния орган да изпълнява задачите си и да гарантира правата на кредитополучателя.
- (27) Когато кредитор възлага на лице, обслужващо кредити, управлението и изпълнението на договор за кредит, той му делегира своите права и задължения, както и прекия си контакт с кредитополучателя, но запазва първостепенната си отговорност, поради което отношението между кредитора и лицето, обслужващо кредити, следва да бъде ясно установено в писмен вид и да позволява на компетентните органи да проверяват как е било определено.
- (28) За да се гарантира правото на лицата, обслужващи кредити, да извършват трансгранична дейност и да се осигури надзорът върху тях, с настоящата директива се въвежда процедура за упражняване на това право. Комуникацията между органите на държавата членка по произход и на приемащите държави членки, както и с лицата, обслужващи кредити, следва да се извършва в разумни срокове.
- (29) С оглед на ефективния и ефикасен надзор над извършващите трансгранична дейност лица, обслужващи кредити, следва специално да се уреди сътрудничеството между компетентните органи на държавата по произход и на приемащите държави. Следва в частност да се уреди обменът на информация при запазване на нейната поверителност, проверките на място и от разстояние, предоставянето на помощ, както и уведомяването за резултатите от проверките и инспекциите и за всички предприети мерки.
- (30) Важна предпоставка, за да могат купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, да изпълняват ролята си, е да имат достъп до цялата необходима информация, поради което държавите членки следва да осигурят такъв достъп при зачитане на националните и съюзните норми в областта на защитата на данните.
- (31) Когато кредитна институция прехвърля договор за кредит, тя следва да уведоми своя надзорен орган и компетентния орган, натоварен с надзора по съблюдаването на настоящата директива, за основните характеристики на прехвърления кредитен портфейл, за самоличността на купувача, а ако е приложимо – и за неговия представител в Съюза. От този компетентен орган следва да се изиска да предава тази информация на органите, на които купувачът на кредити е поднадзорен, както и на компетентния орган по мястото на установяване на кредитополучателя. Тези изисквания за прозрачност позволяват еднообразно и ефективно наблюдение в Съюза върху прехвърлянето на договори за кредит.
- (32) Като част от плана за действие на Съвета наличните данни за необслужваните договори за кредит ще бъдат еднообразни и стандартизирани, което ще засили информационната инфраструктура на кредитните институции. ЕБО е разработил образци за данни, които предоставят информация за кредитните експозиции в банковия портфейл, което от своя страна позволява на потенциалните купувачи

да оценяват стойността на даден договор за кредит и да извършат надлежна проверка. Използването на такива образци при договорите за кредит ще намали информационната асиметрия между потенциалните купувачи и продавачи на договори за кредит, с което ще допринесе за развитието на функциониращ вторичен пазар в Съюза. Поради това ЕБО следва да разработи образци за данни чрез техническите стандарти за изпълнение, а кредитните институции следва да използват тези стандарти с оглед на по-лесното оценяване на продаваните договори за кредит.

- (33) Оценяването на портфейл от необслужвани кредити е сложно и многопластово, поради което действителните купувачи на вторичните пазари са опитни инвеститори. Често това са инвестиционни фондове, финансови институции или кредитни институции. Те не създават нови кредити, а купуват съществуващи кредити на собствен риск, поради което не предизвикват опасения от пруденциално естество, а системният риск при тях е незначителен. Поради това не е обосновано за извършването на подобни дейности тези видове инвеститори да се задължават да подават заявление за лиценз или да изпълняват специални условия. От друга страна е важно да продължат да се прилагат националните и съюзните норми за защита на потребителите, а правата на кредитополучателите да останат същите като в първоначалния договор за кредит.
- (34) Купувачите на кредити от трети държави могат да затруднят потребителите от Съюза да упражняват правата си, предвидени в правото на Съюза, както и националните органи – да контролират изпълнението на договора за кредит. От своя страна кредитните институции биха могли, поради риска от накърняване на репутацията, да се въздържат да прехвърлят тези договори за кредит на купувачи на кредити от трети държави. Задължението за представителя на установен в трета държава купувач на потребителски кредити да определи лицензирана в Съюза кредитна институция или лице, обслужващо кредити, за обслужването на даден договор за кредит гарантира, че след прехвърлянето на договора за кредит стандартите за правата на потребителите се запазват. Лицето, обслужващо кредити, се задължава да спазва приложимото съюзно и национално законодателство; от своя страна, националните органи в отделните държави членки следва да разполагат с необходимите правомощия, за да осъществяват ефективен контрол върху дейността на това лице.
- (35) Купувачите на кредити, които използват услугите на лица, обслужващи кредити, или на кредитни институции, следва да уведомяват за това компетентните органи и така да им позволят да упражняват надзорните си правомощия по отношение на поведението на лицето, обслужващо кредити, спрямо кредитополучателя. Купувачите на кредити са длъжни също така своевременно да уведомят своите надзорни органи, ако прибегнат до услугите на друга кредитна институция или лице, обслужващо кредити.
- (36) Купувачите на кредити, които пряко пристъпват към изпълнение по закупен договор за кредит, следва да правят това, спазвайки правото, приложимо към договора за кредит, в т.ч. приложимите към кредитополучателя норми за защита на потребителите. Националните норми, най-вече в областта на изпълнението на договорите, защитата на потребителите, наказателното право, следва да продължат да се прилагат, а компетентните органи – да осигурят спазването им в своите юрисдикции.

- (37) С цел да се улесни изпълнението на установените в настоящата директива задължения, в националното право, с което се прилага настоящата директива, следва – с оглед на установените извън Съюза купувачи на кредити – да се предвиди, че при прехвърлянето на договор за кредит купувачите на кредити, които не са установени в Съюза, следва да определят установен в Съюза представител, оправомощен да контактува с компетентните органи в допълнение към купувача на кредити или вместо него. Този представител отговаря за задълженията на купувачите на кредити, наложени по силата на настоящата директива.
- (38) Понастоящем лицензирането и надзорът на лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити са възложени на различни органи в държавите членки, поради което е важно държавите членки да изяснят тяхната роля и да им предоставят достатъчно правомощия, особено като се има предвид, че може да се наложи тези органи да упражняват надзор върху субекти, предоставящи услуги в други държави членки. С оглед на ефикасия и целесъобразен надзор в Съюза държавите членки следва да предоставят на компетентните органи необходимите правомощия, за да изпълняват своите задължения по настоящата директива, включително правомощието да получават необходимата информация, да разследват евентуални нарушения, да обработват жалбите на кредитополучателите и да налагат наказания и корективни мерки, включително отнемане на лиценз. Държавите членки следва да проверяват, че при налагането на тези наказания компетентните органи не надхвърлят необходимото за постигането на целите и аргументират своите решения, както и да предвидят за тези решения съдебен контрол и в случаите, когато компетентните органи не действат в предвидените срокове.
- (39) В своя „План за действие за справяне с необслужваните кредити в Европа“ Съветът представи законодателна инициатива за подобряване на защитата на кредиторите с обезпечени вземания посредством предоставянето на по-ефективни методи за възстановяване на средства от обезпечени кредити по процедура за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията.
- (40) В някои държави членки липсват бързи и ефикасни механизми за извънсъдебно изпълнение, които позволяват на кредиторите с обезпечени вземания да си възстановят средства от обезпечението в случай на неизпълнение от страна на кредитополучателя, което означава, че в тези държави членки кредиторите с обезпечени вземания могат да пристъпят към изпълнение по обезпеченията само по съдебен ред, който може да бъде продължителен и свързан със значителни разходи. От друга страна, в държавите членки, в които има процедури за извънсъдебно изпълнение, тези процедури се различават по обхват и ефективност. Затова е необходимо да се създаде отделен общ механизъм, който да е налице във всички държави членки. Този механизъм не следва обаче да замести съществуващите национални изпълнителни мерки, включително предвиждащите извънсъдебен ред.
- (41) Неефективността на процедурите за извънсъдебно изпълнение в някои държави членки е съществен фактор за ниския процент на възстановяване на средствата при неизпълнение от кредитополучатели – стопански субекти по обезпечени кредити. Продължителността на някои от действащите процедури води до допълнителни разходи за кредиторите с обезпечени вземания и намалява стойността на активите, предоставени като обезпечение. В държавите членки, които не са въвели процедури за извънсъдебно изпълнение по различни видове

обезпечения, кредиторите с обезпечени вземания често са изправени пред продължителни съдебни процеси.

- (42) Понякога действащите в Съюза правоприлагащи процедури пораждаат неравнопоставеност за кредитните институции и дружествата в Съюза по отношение на достъпа до кредитиране, като особено засегнати са МСП, които разчитат на банковото кредитиране повече отколкото по-големите дружества. Неравномерните равнища на възстановяване в отделните държави членки водят до разлики в предлагането на банково кредитиране за МСП, тъй като натрупването на необслужвани кредити в балансите на кредитните институции и произтичащите от това пруденциални изисквания и необходимост от заделяне на вътрешни ресурси за справяне с необслужваните кредити намаляват капацитета им да отпускат кредити. Това подхранва липсата на доверие във възможността в някои държави членки да се пристъпва към изпълнение по обезпеченията и може да доведе до по-високи разходи при заемането на средства, породени от мястото на установяване, а не от реалната кредитоспособност. Затова за единния пазар, банковия съюз и съюза на капиталовите пазари е необходима нова обща процедура, за да могат кредитните институции и дружествата, които са лицензирани да отпускат кредити чрез сключването на договори за обезпечен кредит във всички държави членки, да пристъпват към изпълнение на тези споразумения чрез ефективни и бързи процедури за извънсъдебно изпълнение.
- (43) С цел да се защитят потребителите, договорите за кредит с тях следва да бъдат изключени от обхвата на предвидения в настоящата директива механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение. Също така, с цел да се защитят едноличните предприемачи, този механизъм не следва да се прилага за договорите за кредит, обезпечени с недвижимо имущество, където е основният адрес на пребиваване на едноличния предприемач.
- (44) Този механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията е доброволен инструмент, който е предмет на споразумение между кредитора с обезпечени вземания и кредитополучателя – стопански субект, поради което е необходимо кредитополучателят да бъде уведомяван за последиците и условията, при които кредиторът може да прибегне до тази ускорена процедура. Поради това условията следва да бъдат договорени в писмена или — ако това е предвидено в националното законодателство — нотариална форма между кредитора и кредитополучателя.
- (45) С цел да се защитят кредитополучателите – стопански субекти е целесъобразно от кредиторите да се изиска да им предоставят достатъчно време да извършат плащане, за да избегнат този вид изпълнение.
- (46) С цел механизмът за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията да бъде бърз и ефективен инструмент за възстановяване на средствата по обезпечение, актът, с който кредиторът с обезпечени вземания и кредитополучателят – стопански субект се споразумяват за този механизъм, следва да включва пряко изпълнително основание, което представлява клауза в споразумението, която позволява пряко изпълнение по обезпечението по УИИО, без да е необходимо такова да бъде получено от съда.
- (47) В държавите членки, които вече са въвели процедури за извънсъдебно изпълнение, тези процедури са свързани с елементи от националното гражданско, търговско, вещно и публично право и право в областта на несъстоятелността, а приложимата правоприлагаща процедура зависи от вида на

предоставените като обезпечение активи, като процедурите за недвижимото имущество често съдържат по-строги процедурни елементи и минимален съдебен надзор. Поради това държавите членки следва да разполагат с гъвкавост при определянето на правоприлагащата процедура за кредиторите с обезпечени вземания с оглед на това ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията: публичен търг или частна продажба, а съгласно някои национални уредби – усвояване на актива.

- (48) С цел кредиторите с обезпечени вземания да възстановяват само дължимото от кредитополучателите – стопански субекти по договорите за кредит, държавите членки следва да задължат кредиторите с обезпечени вземания да изплащат на кредитополучателите – стопански субекти всяка положителна разлика между непогасения размер на договора за обезпечен кредит и постъпленията от продажбата на актива (след публичен търг или частна продажба), а при усвояване на актива – между непогасения размер и оценката на актива, извършена за целите на усвояването му. Когато държавите членки предвиждат реализиране на обезпечението посредством усвояване е уместно положителната разлика, която трябва да бъде изплатена на кредитополучателя, да е разликата между непогасената сума по договора за обезпечен кредит и оценката на актива. Когато възстановената сума по ускореното изпълнение е по-малка от непогасената сума по договора за обезпечен кредит, държавите членки следва да не възпират страните по договора за обезпечен кредит да се споразумеят изрично, че реализираното по УИИО обезпечение е достатъчно за погасяването на кредита.
- (49) Държавите членки следва да вземат необходимите мерки, така че когато договор за обезпечен кредит, в който е предвидена посочената в настоящата директива процедура за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията, се прехвърли от кредитора на трета страна, тази трета страна придобива правото да се ползва от ускореното извънсъдебно изпълнение по обезпечението при същите условия като кредитора с обезпечени вземания.
- (50) С цел да се осигури съгласуваност с производствата, предшествващи производството по несъстоятелност, и с производствата по несъстоятелност, държавите членки следва да вземат необходимите мерки, така че когато за кредитополучателя е открита процедурата за превантивно реструктуриране, предвидена в предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране и предоставяне на втори шанс³⁴, реализацията на обезпечението по УИИО ще става единствено при спрени индивидуални производства за принудително изпълнение в съответствие с приложимото национално законодателство, с което се транспонира настоящата директива. При образуване на производство по несъстоятелност на кредитополучател – стопански субект реализирането на обезпечението по УИИО следва да се извършва и при спрени индивидуални производства за принудително изпълнение в съответствие с приложимото национално законодателство. Националният законодател следва да реши дали да предвиди за кредиторите с обезпечени вземания преференциален достъп до обезпечението по

³⁴

Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС, COM (2016) 723 final, 22.11.2016 г.

този ускорен механизъм дори след откриване на производство по несъстоятелност.

- (51) С оглед на ограничените данни относно броя на извънсъдебните процедури, използвани от кредитните институции за възстановяване на средства от обезпечения при неизпълнение от страна на кредитополучателя, от националните компетентни органи, които упражняват надзор върху кредитните институции, следва да се изиска да събират информация за броя на договорите за обезпечени кредити, чието изпълнение се осигурява по УИИО, както и за сроковете за това правоприлагане. С цел да се проучи по-добре ефективността на УИИО в Съюза, една година след датата на прилагане на настоящата директива държавите членки следва да започнат да предоставят на Комисията годишни статистически данни по тези въпроси.
- (52) Без да се засягат преддоговорните задължения по Директива 2014/17/ЕС, Директива 2008/48/ЕО и Директива 93/13/ЕИО и с цел да се гарантира висока степен на защита на потребителите, на потребителя следва да се представя – своевременно и преди всяко изменение на сроковете и условията на договора за кредит – ясен и изчерпателен списък на всички такива промени, графикът за тяхното въвеждане и необходимите подробности, както и наименованието и адресът на националния орган, пред когото може да се подаде жалба.
- (53) Тъй като функционирането на вторичните кредитни пазари ще зависи до голяма степен от добрата репутация на участващите субекти, лицата, обслужващи кредити, следва да въведат ефикасен механизъм за обработване на жалбите на кредитополучателите. Държавите членки следва да се уверят, че органите, които са натоварени с надзора на купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, разполагат с ефективни и прости процедури за обработване на жалбите на кредитополучателите.
- (54) При обработването на лични данни за целите на настоящата директива се прилагат разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета³⁵ и на Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета³⁶. По-специално, когато за целите на настоящата директива се обработват лични данни следва да се определи точната цел, да се посочи съответното правно основание и да се спазват приложимите установени в Регламент (ЕС) 2016/679 изисквания за сигурност на обработването, както и да се зачитат принципите на необходимост, пропорционалност, ограничаване в рамките на целта и подходящ срок за съхраняване на данните. Защитата на личните данни следва да е концептуално и по подразбиране заложена във всички системи за обработка на данни, които се разработват и използват по силата на настоящата директива. Административното сътрудничество и взаимопомощта между компетентните органи на държавите членки следва също да бъдат съвместими с предвидените в Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета

³⁵ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

³⁶ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

норми относно защитата на личните данни и с транспониращите законодателството на Съюза национални норми относно защитата на данните.

- (55) С цел при възлагане на трета страна на кредиторските права по договор за ипотечен кредит или на самия договор защитеността на потребителя да остане ненакърнена, в Директива 2014/17/ЕС следва да бъде въведено изменение, за да се постанови, че при прехвърлянето на обхванат от посочената директива кредит потребителят запазва спрямо купувача на кредит всичките си права на защита, с които е разполагал и спрямо първоначалния кредитор, и бива уведомен за прехвърлянето.
- (56) Със Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и Комисията относно обяснителните документи, държавите членки поеха ангажимент в обосновани случаи да прилагат към уведомлението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ДЯЛ I

Предмет, обхват и определения

Член 1

Предмет

Настоящата директива определя обща нормативна уредба и изисквания за:

- а) лицата, обслужващи кредити от името на кредитна институция или купувач на кредити във връзка с договори за кредит, издадени от кредитна институция или от нейни дъщерни дружества;
- б) купувачите на договори за кредит, издадени от кредитна институция или от нейни дъщерни дружества;
- в) допълнителния общ механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията по договори за кредит, сключени между кредитори и кредитополучатели – стопански субекти и гарантирани с обезпечение.

Член 2

Обхват

1. Членове 3 — 22 и 34 — 43 от настоящата директива се прилагат спрямо:
  - а) лице, обслужващо договор за кредит, издаден от установена в Съюза кредитна институция или от установени в Съюза нейни дъщерни дружества и действащо от името на кредитор в съответствие с приложимото право на Съюза или национално право;
  - б) купувач на договор за кредит, издаден от установена в Съюза кредитна институция или от установени в Съюза нейни дъщерни дружества, който поема задълженията на кредитора по договора за кредит в съответствие с приложимото право на Съюза и национално право.
2. Членове 3, 23 — 33 и 39 — 43 от настоящата директива се прилагат спрямо договори за обезпечен кредит, които са сключени между кредитори и кредитополучатели – стопански субекти и са обезпечени с всякакви движими и недвижими активи, притежавани от кредитополучателя и предоставени като обезпечение на кредитора за гарантиране на погасяването на вземанията по договора за обезпечен кредит.
3. Настоящата директива не нарушава попадащата в приложното ѝ поле защита във връзка с договорите за кредит, предоставена на потребителите по силата на Директива 2014/17/ЕС, Директива 2008/48/ЕО, Директива 93/13/ЕИО на Съвета и националните разпоредби за тяхното транспониране.
4. Членове 3 — 22 и 34 — 43 от настоящата директива не се прилагат спрямо:

- а) обслужването на договор за кредит, извършвано от установена в Съюза кредитна институция или от установени в Съюза нейни дъщерни дружества;
  - б) обслужването на договор за кредит, който не е издаден от установена в Съюза кредитна институция или от установени в Съюза нейни дъщерни дружества, освен когато издаденият договор за кредит е заменен с договор за кредит, издаден от такава институция или от нейни дъщерни дружества;
  - в) покупката на договор за кредит от установена в Съюза кредитна институция или от установени в Съюза нейни дъщерни дружества;
  - г) прехвърлянето на договори за кредит преди датата, посочена в член 41, параграф 2, втората алинея.
5. Членове 3, 23 — 33 и 34 — 43 от настоящата директива не се прилагат спрямо:
- а) договори за обезпечен кредит, сключени между кредитори и кредитополучатели, които са потребители съгласно определението в член 3, буква а) от Директива 2008/48/ЕО;
  - б) договори за обезпечен кредит, сключени между кредитори и кредитополучатели — стопански субекти, които са дружества с нестопанска цел;
  - в) договори за обезпечен кредит, сключени между кредитори и кредитополучатели — стопански субекти, които са обезпечени със следните категории обезпечение:
    - i) споразумения за финансово обезпечение съгласно определението в член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2002/47/ЕО³⁷;
    - ii) жилищен недвижим имот, където е основният адрес на пребиваване на кредитополучателя — стопански субект.

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- (1) „кредитна институция“ означава кредитна институция съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013³⁸;
- (2) „кредитор“ означава кредитна институция или всяко юридическо лице, което отпуска кредити в рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност, или купувач на кредит;

³⁷ Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2002 г. относно финансовите обезпечения (ОВ L 168, 27.6.2002 г., стр. 43)

³⁸ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

- (3) „кредитополучател“ означава юридическо или физическо лице, което е сключило договор за кредит с кредитор;
- (4) „кредитополучател – стопански субект“ означава сключило договор за кредит с кредитор физическо или юридическо лице, което не е потребител;
- (5) „договор за кредит“ означава първоначално издаден, променен или заменен договор, по който кредитор предоставя или се задължава да предостави кредит под формата на разсрочено плащане, заем или друга подобна форма на финансиране;
- (6) „договор за обезпечен кредит“ означава договор за кредит, сключен от кредитна институция или от друго предприятие, лицензирано да отпуска кредит, и обезпечен с някое от следните:
- а) ипотека, тежест, залог или друго сравнимо право на обезпечение, използвано обичайно в дадена държава членка по отношение на недвижими активи;
  - б) право на задържане, тежест, залог или друго сравнимо право на обезпечение, използвано обичайно в дадена държава членка по отношение на движими активи;
- (7) „купувач на кредит“ означава всяко физическо или юридическо лице, което не е кредитна институция или дъщерно дружество на кредитна институция и което в рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност купува договори за кредит;
- (8) „лице, обслужващо кредити“ означава всяко физическо или юридическо лице, което не е кредитна институция или нейно дъщерно дружество и което извършва, от името на кредитора, една или повече от следните дейности:
- а) следи изпълнението на договора за кредит;
  - б) събира и управлява информация за състоянието на договора за кредит, на кредитополучателя и на всяко обезпечение, използвано за гарантиране на договора за кредит;
  - в) информира кредитополучателя за всякакви промени в лихвените проценти, таксите или плащанията, дължими по договора за кредит;
  - г) изпълнява правата и задълженията по договора за кредит от името на кредитора, включително като управлява погасителните вноски;
  - д) предоговаря реда и условията на договора за кредит с кредитополучателите, които не са „кредитен посредник“ съгласно определението в член 4, параграф 5 от Директива 2014/17/ЕС или член 3, буква е) от Директива 2008/48/ЕО;
  - е) разглежда жалбите на кредитополучателите;
- (9) „държава членка по произход“ означава държавата членка на установяване или местопребиваване на лицето, обслужващо кредити;
- (10) „приемаща държава членка“ означава държавата членка, която не е държавата членка по произход и в която лицето, обслужващо кредити, е установило клон, назначило представител или предоставя услуги;

- (11) „потребител“ означава потребител съгласно определението в член 3, буква а) от Директива 2008/48/ЕО.

ДЯЛ II

Лица, обслужващи кредити

Глава I

Лицензиране на лицата, обслужващи кредити

Член 4

Общи изисквания

1. Преди лицата, обслужващи кредити, да започнат дейност на тяхната територия, държавите членки изискват от тях да са получили лиценз в държавата членка по произход в съответствие с изискванията, предвидени в националните разпоредби за транспониране на настоящата директива.
2. Държавите членки предоставят правомощието за издаване на такива лицензи на компетентните органи, определени по силата на член 20, параграф 3.

Член 5

Изисквания за издаване на лиценз

1. Държавите членки определят следните изисквания за издаването на посочения в член 4, параграф 1 лиценз:
  - а) заявителят е гражданин на Съюза или юридическо лице, посочено в член 54 от Договора за функционирането на Европейския съюз;
  - б) когато заявителят е юридическо лице — членовете на неговия управителен или административен орган и лицата, притежаващи квалифицирано дялово участие в капитала на заявителя по смисъла на член 4, параграф 1, точка 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013, или самият заявител, когато той е физическо лице, трябва да притежават следните характеристики:
    - i) да имат достатъчно добра репутация;
    - ii) да имат чисто свидетелство за съдимост или друг национален еквивалент във връзка с тежки престъпления, свързани със собствеността, финансови дейности или неприкосновеността на личността;
    - iii) към настоящия момент да не са обект на производство по несъстоятелност или да не са били обявявани в несъстоятелност, освен ако правата им не са били възстановени в съответствие с националното законодателство;
  - в) заявителят е въвел подходящи управленски процедури и механизми за вътрешен контрол, които гарантират зачитането на правата на

кредитополучателя и спазването на правилата за защита на личните данни в съответствие със законите, уреждащи договорите за кредит;

- г) заявителят прилага подходяща политика за гарантиране на справедливото и внимателно третиране на кредитополучателите, включително като взема предвид финансовото им състояние и при необходимост ги насочва към консултации по погасяване на дълговете или социални услуги;
  - д) заявителят разполага с подходящи и специални вътрешни процедури, които гарантират завеждането и разглеждането на жалбите на кредитополучателите.
2. Компетентните органи на държавата членка по произход отказват да издадат посочения в член 4, параграф 1 лиценз, когато заявителят не отговаря на предвидените в параграф 1 изисквания.

Член 6

Процедура за издаване или за отказ на лиценз

1. Държавите членки установяват процедура за лицензиране на обслужващите кредити лица, в рамките на която заявителят подава заявление и предоставя цялата информация, необходима на компетентния орган на държавата членка по произход, за да удостовери, че заявителят е изпълнил всички условия, предвидени в националните мерки за транспониране на член 5, параграф 1.
2. Посоченото в параграф 1 заявление за лиценз се придружава от следното:
  - а) доказателства за правната форма на заявителя и по целесъобразност – неговия учредителен акт;
  - б) адрес на централното управление или седалището на заявителя;
  - в) самоличността на членовете на управителния или административния орган на заявителя, притежаващи квалифицирано дялово участие по смисъла на член 4, параграф 1, точка 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013;
  - г) доказателства, че заявителят и лицата, посочени в буква в) от настоящия член, отговарят на условията по член 5, параграф 1, буква б);
  - д) доказателства за управленските процедури и механизмите за вътрешен контрол, посочени в член 5, параграф 1, буква в);
  - е) доказателства за политиката, посочена в член 5, параграф 1, буква г);
  - ж) доказателства за вътрешните процедури, посочени в член 5, параграф 1, буква д);
  - з) договорите за възлагане на дейности на външни подизпълнители съгласно посоченото в член 10, параграф 1.
3. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход преценяват дали заявлението за лиценз е пълно в рамките на 20 работни дни от неговото получаване. Когато бъде счетено, че заявлението е непълно, компетентните органи определят срок, в рамките на който заявителят трябва да предостави необходимата допълнителна информация, и уведомяват заявителя, когато считат, че заявлението е пълно.

4. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход преценяват дали заявителят отговаря на изискванията на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива в рамките на 30 работни дни от датата на получаване на пълното заявление. След приключване на тази оценка компетентните органи приемат напълно обосновано решение за издаване или отказ на лиценз, което се съобщава на заявителя в рамките на пет работни дни.
5. Държавите членки гарантират, че ако компетентните органи на държавата членка по произход са взели решение да отхвърлят заявление за издаване на лиценз съгласно член 5, параграф 2 или ако не са взели решение по заявлението за издаване на лиценз, заявителят може в рамките на шест месеца от подаването на пълното заявление да упражни правото си на съдебно обжалване.

Член 7

Отнемане на лиценз

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход могат да отнемат издадения на лице, обслужващо кредити, лиценз, когато последното:
  - а) не използва лиценза в рамките на 12 месеца, считано от неговото издаване;
  - б) изрично се отказва от лиценза;
  - в) е преустановило дейност като лице, обслужващо кредити, за повече от шест месеца;
  - г) е получило лиценза посредством представяне на невярна информация или чрез друго нарушение;
  - д) е престанало да отговаря на условията, предвидени в член 5, параграф 1;
  - е) извърши тежко нарушение на приложимите правила, включително на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива.
2. При отнемане на лиценз в съответствие с параграф 1 държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход информират незабавно компетентните органи на приемащата държава членка, ако лицето, обслужващо кредити, предоставя услуги по член 11.

Член 8

Регистър на лицензираните лица, обслужващи кредити

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи създават и поддържат национален регистър на всички лица, обслужващи кредити, лицензирани да предоставят услуги на тяхна територия, включително на обслужващите кредити лица по член 11.
2. Регистърът е публично достъпен онлайн и се актуализира редовно.
3. При отнемане на лиценз компетентните органи актуализират незабавно регистъра.

Член 9

Договорни отношения между лице, обслужващо кредити, и кредитор

1. Държавите членки гарантират, че лице, обслужващо кредити, предоставя своите услуги по управление и изпълнение на договори за кредит въз основа на писмен договор с кредитора.
2. Посоченият в параграф 1 договор включва следното:
  - а) подробно описание на дейностите по обслужване на кредита, които се извършват от лицето, обслужващо кредити;
  - б) размера на възнаграждение на лицето, обслужващо кредити, или начина, по който то се изчислява;
  - в) до каква степен лицето, обслужващо кредити, може да представлява кредитора в отношенията му с кредитополучателя;
  - г) ангажимент на страните да спазват правото на Съюза и националното право, приложими по отношение на договори за кредит, включително по отношение на защитата на потребителите.
3. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, води и поддържа регистър на следната документация за период от най-малко 10 години, считано от датата на посочения в параграф 1 договор:
  - а) цялата кореспонденция с кредитора и с кредитополучателя;
  - б) всички указания, получени от кредитора във връзка с всеки договор за кредит, който то управлява и прилага от името на кредитора.
4. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, предоставя на компетентните органи при поискване посочената в параграф 3 документация.

Член 10

Дейности, възложени на външни подизпълнители от лицето, обслужващо кредити

1. Държавите членки гарантират, че когато лице, обслужващо кредити, използва за извършването на дейности, които обикновено се поемат от самия него, трета страна („доставчик на кредитни услуги“), лицето, обслужващо кредити, продължава да бъде изцяло отговорно за спазването на всички задължения съгласно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива. Тези дейности по обслужване на кредити се възлагат на външни подизпълнители при следните условия:
  - а) сключването на писмен договор за възлагане на дейности на външни подизпълнители между лицето, обслужващо кредити, и доставчика на кредитни услуги, съгласно който доставчикът на кредитни услуги трябва да спазва съответното законодателство на Съюза или национално законодателство, приложими по отношение на договорите за кредит;
  - б) задълженията на лицето, обслужващо кредити, по настоящата директива не могат да бъдат делегирани;
  - в) договорните отношения и задължения на лицето, обслужващо кредити, към неговите клиенти остават непроменени;

- г) предвидените в член 5, параграф 1 условия за лицензирането на лицето, обслужващо кредити, не са засегнати;
  - д) възлагането на дейности на доставчика на кредитни услуги не възпрепятства надзора, осъществяван от компетентните органи върху лицето, обслужващо кредити, в съответствие с членове 12 и 20;
  - е) лицето, обслужващо кредити, има пряк достъп до цялата необходима информация относно услугите, възложени на доставчика на кредитни услуги;
  - ж) след прекратяване на договора за възлагане на дейности на външни подизпълнители лицето, обслужващо кредити, запазва експертните познания и средствата, позволяващи му да извършва дейностите, възложени на външни подизпълнители.
2. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, води и поддържа регистър на всички инструкции, дадени на доставчика на кредитни услуги, за период от най-малко 10 години, считано от датата на посочения в параграф 1 договор.
3. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, и доставчикът на кредитни услуги предоставят на компетентните органи при поискване посочената в параграф 2 документация.

Глава II

Трансгранично обслужване на кредити

Член 11

Свобода на извършване на дейности по обслужване на кредити в приемаща държава членка

1. Държавите членки гарантират, че обслужващо кредити лице, получило лиценз в съответствие с член 5 в държава членка по произход, има право да предоставя в Съюза включените във въпросния лиценз услуги.
2. Държавите членки гарантират, че когато възнамерява да предоставя услуги в приемаща държава членка, обслужващото кредити лице, получило лиценз в съответствие с член 5 в държава членка по произход, предоставя на компетентния орган на държавата членка по произход следната информация:
- а) приемащата държава членка, в която лицето, обслужващо кредити, възнамерява да предоставя услуги;
  - б) когато е приложимо, адрес на клона, установен в приемащата държава членка;
  - в) когато е приложимо, самоличността и адреса на представителя, назначен в приемащата държава членка;
  - г) самоличността на лицата, които ръководят извършването на дейностите по обслужване на кредити в приемащата държава членка;
  - д) в зависимост от случая, подробна информация за предприетите мерки за адаптиране на вътрешните процедури, управленските процедури и

механизмите за вътрешен контрол, осигуряващи съответствие със законодателството, приложимо за договорите за кредит.

3. В срок от 30 работни дни от получаването на посочената в параграф 2 информация компетентните органи на държавата членка по произход предават тази информация на компетентните органи на приемащата държава членка, които потвърждават незабавно получаването ѝ. След това компетентните органи на държавата членка по произход информират лицето, обслужващо кредити, за това потвърждение за получаване.
4. Държавите членки гарантират, че ако компетентните органи на държавата членка по произход не са предоставили тази информация, лицето, обслужващо кредити, може да упражни правото си на съдебно обжалване.
5. Държавите членки гарантират, че след като компетентните органи на държавата членка по произход са съобщили информацията, посочена в параграф 2, лицето, обслужващо кредити, може да започне да предоставя услуги в приемащата държава членка от по-ранната от следните дати:
  - а) датата на получаване на съобщението от компетентния орган в приемащата държава членка, с което се потвърждава получаването на посочената в параграф 3 информация;
  - б) ако няма потвърждение за получаване на съобщението по буква а), след изтичане на два месеца от датата на съобщаването на посочената в параграф 3 информация.
6. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, информира компетентния орган на държавата членка по произход за промени, настъпили след съобщаването на информацията в съответствие с параграф 3, посредством предвидената в параграфи 3—5 процедура.
7. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на приемащата държава членка вписват в регистъра, посочен в член 8, обслужващите кредити лица, лицензирани да извършват дейности по обслужване на кредити на тяхна територия, и данни за държавата членка по произход.

Член 12

Надзор върху обслужващите кредити лица, които предоставят трансгранични услуги

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход следят и оценяват дали обслужващите кредити лица, които предоставят услуги в приемаща държава членка, съблюдават непрекъснато изискванията на настоящата директива.
2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход са оправомощени да упражняват надзор, разследват и налагат административни санкции или наказания и корективни мерки на лицата, обслужващи кредити, във връзка с техните дейности в приемащата държава членка.
3. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход съобщават на компетентните органи на приемащите държави членки мерките, предприети спрямо лицето, обслужващо кредити.

4. Държавите членки гарантират, че когато лице, обслужващо кредити, установено или пребиваващо в държава членка по произход, е създадо клон или назначило представител в приемаща държава членка, компетентните органи на държавата членка по произход и компетентните органи на приемащата държава членка работят в тясно сътрудничество при изпълнение на своите функции и задължения, предвидени в настоящата директива, конкретно при извършването на проверки, разследвания и проверки на място в този клон или по отношение на този агент.
5. Държавите членки гарантират, че при изпълнението на своите функции и задължения, предвидени в настоящата директива, компетентните органи на държавата членка по произход искат съдействие от компетентните органи на приемащата държава членка при извършването на проверка на място на учреден клон или назначен представител в приемащата държава членка.
6. Държавите членки гарантират също така, че компетентните органи на приемащата държава членка имат право да определят най-подходящите мерки, които да бъдат предприети във всеки отделен случай с цел изпълняване на искане за съдействие от компетентните органи на държавата членка по произход.
7. Когато решат да извършват проверки на място от името на компетентните органи на държавата членка по произход, компетентните органи на приемащата държава членка информират незабавно компетентните органи на държавата членка по произход за резултатите от тези проверки.
8. Компетентните органи на приемащата държава членка могат по собствена инициатива да осъществяват проверки, инспекции и разследвания по отношение на дейностите по обслужване на кредити, извършвани на тяхна територия от обслужващо кредити лице, лицензирано в държава членка по произход. Компетентните органи на приемащата държава членка незабавно предоставят на компетентните органи на държавата членка по произход резултатите от тези проверки, инспекции и разследвания.
9. Държавите членки гарантират, че когато компетентните органи на приемащата държава членка разполагат с доказателства, че лицето, обслужващо кредити на тяхна територия в съответствие с член 11, е в нарушение на задълженията, произтичащи от националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, те предават тези доказателства на компетентните органи на държавата членка по произход и настояват те да предприемат подходящи мерки.
10. Държавите членки гарантират, че не по-късно от два месеца след получаване на искането, посочено в параграф 8, компетентните органи на държавата членка по произход съобщават на предоставилите доказателства компетентни органи на приемащата държава членка информация относно евентуалните административни или други процедури, открити във връзка с предоставените от тях доказателства, относно санкциите или наказанията и корективните мерки, предприети спрямо лицето, обслужващо кредити, или мотивирано решение за непредприемането на мерки. Компетентните органи на държавата членка по произход информират редовно компетентните органи на приемащата държава членка относно статута на процедурата, ако такава бъде открита.

11. Държавите членки гарантират, че ако след информирането на държавата членка по произход не са били предприети подходящи мерки в разумен срок или въпреки мерките, предприети от компетентните органи на държавата членка по произход, или във всеки друг неотложен случай, лицето, обслужващо кредити, продължава да бъде в нарушение на задълженията, произтичащи от настоящата директива, компетентните органи на приемащата държава членка са оправомощени да налагат, след като са информирали незабавно компетентните органи на държавата членка по произход, подходящи административни санкции или наказания и корективни мерки, за да осигурят спазването на разпоредбите на настоящата директива на своята територия.

ДЯЛ III

Купувачи на кредити

Член 13

Право на информация относно договора за кредит

1. Държавите членки гарантират, че кредиторът предоставя на купувача на кредити цялата информация, която му е необходима за оценяване на стойността на договора за кредит и на вероятността за възстановяване на средствата по него, преди сключването на договор за прехвърляне на този договор за кредит.
2. Държавите членки изискват от кредитната институция или клона на кредитната институция, която прехвърля договор за кредит на купувач на кредити, да уведоми компетентните органи, определени в съответствие с член 20, параграф 3 от настоящата директива и член 4 от Директива 2013/36/ЕС³⁹, за следното:
  - а) вида на актива, с който е обезпечен кредитът, включително информация дали договорът за кредит е сключен с потребител;
  - б) стойността на договора за кредит;
  - в) самоличността и адреса на кредитополучателя и на купувача на кредити и съответно на неговия представител, определен в съответствие с член 17.
3. Посочените в параграф 2 компетентни органи съобщават незабавно на компетентните органи на държавата членка, в която купувачът на кредити или определеният в съответствие с член 17 негов представител е установен, и на компетентните органи на държавата членка, в която кредитополучателят е установен или пребивава, посочената в този параграф информация и всяка друга информация, която те смятат за необходима за изпълнението на техните задачи съгласно настоящата директива.
4. Разпоредбите по параграфи 1, 2 и 3 се прилагат в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Регламент (ЕО) № 45/2001.

³⁹

Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338)

Член 14

Технически стандарти за данните за необслужвани кредити

1. ЕБО разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи форматите, които да се използват от кредиторите — кредитни институции, за предоставяне на информацията, предвидена в член 13, параграф 1, с цел да предоставят на купувачите на кредити подробна информация относно кредитните си експозиции в банковия портфейл с оглед на анализа, надлежната финансова проверка и оценката на договора за кредит.
2. ЕБО представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти в срок до [31 декември 2018 г.]
3. На Комисията се предоставят правомощия да приема техническите стандарти за изпълнение, посочени в параграф 1, в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰.

Член 15

Задължения на купувачите на кредити

1. Държавите членки гарантират, че за договорите за кредит, сключени с потребители, посоченият в член 17, параграф 1 представител на купувач на кредити назначава за обслужването на съответните кредити установена в Съюза кредитна институция или установено в Съюза нейно дъщерно дружество, или лицензирано лице, обслужващо кредити.
2. Държавите членки гарантират, че купувачите на кредити не подлежат на допълнителни изисквания във връзка със закупуването на договори за кредит, освен предвидените с националните мерки за транспониране на настоящата директива.

Член 16

Използване на лица, обслужващи кредити, кредитни институции или техни дъщерни дружества

1. Държавите членки изискват купувачът на кредити или съответно определеният в съответствие с член 17 негов представител да уведомява компетентните органи на държавата членка, в която купувачът на кредити или неговият представител пребивава или е установен, за наименованието и адреса на кредитната институция, нейното дъщерно дружество или обслужващото кредити лице, наето да извършва дейности по обслужване на кредити във връзка с прехвърления договор за кредит.
2. Ако купувачът на кредити или определеният в съответствие с член 17 представител наеме различна кредитна институция или дъщерно дружество за обслужването на кредита или различно лице, обслужващо кредити, той уведомява компетентните органи, посочени в параграф 1, най-малко две

⁴⁰ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

седмици предварително за тази промяна и посочва наименованието и адреса на новия субект – кредитна институция, нейно дъщерно дружество или обслужващо кредити лице, нает да извършва дейности по обслужване на кредити във връзка с прехвърления договор за кредит.

3. Държавите членки изискват от компетентните органи на държавата членка, в която пребивава или е установен купувачът на кредити или съответно определеният в съответствие с член 17 негов представител, да предадат незабавно получената в съответствие с член 13, параграф 3 информация на компетентните органи, които отговарят за надзора върху кредитната институция, нейното дъщерно дружество или обслужващото кредити лице по параграфи 1 и 2.

Член 17

Представител на купувачи на кредити, които не са установени в Съюза

1. Държавите членки предвиждат, че при прехвърлянето на договор за кредит купувачите на кредити, които не пребивават или не са установени в Съюза, са определили писмено представител, който пребивава или е установен в Съюза.
2. Освен с купувача на кредити или вместо с него компетентните органи се обръщат по всички въпроси, свързани с текущо спазване на настоящата директива, към посочения в параграф 1 представител, който носи пълна отговорност за спазването на задълженията, наложени на купувача на кредити съгласно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива.

Член 18

Купувачи на кредити, пряко изпълняващи договор за кредит

1. Държавите членки гарантират, че купувачът на кредити или съответно определеният в съответствие с член 17 негов представител уведомява компетентните органи на държавата членка, в която купувачът на кредити или съответно неговият представител пребивава или е установен, че възнамерява пряко да изпълнява договор за кредит, като предоставя следната информация:
  - а) вида на актива, с който е обезпечен кредитът, включително информация дали договорът за кредит е сключени с потребител;
  - б) стойността на договора за кредит;
  - в) самоличността и адреса на кредитополучателя и на купувача на кредити или на неговия представител, определен в съответствие с член 17.
2. Държавите членки изискват от компетентните органи, посочени в параграф 1, да предадат незабавно информацията, получена в съответствие с параграф 1, на компетентните органи на държавата членка, в която е установен кредитополучателят.

Член 19

Прехвърляне на договор за кредит от купувач на кредити

1. Държавите членки изискват от купувач на кредити или съответно от определения в съответствие с член 17 негов представител, прехвърлящ договор

за кредит към друг купувач на кредити, да уведоми компетентните органи, посочени в член 18, параграф 1, за прехвърлянето и да им съобщи самоличността и адреса на новия купувач на кредити и когато е приложимо – на определения в съответствие с член 17 негов представител.

2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, посочени в параграф 1, предават незабавно информацията, получена в съответствие с член 13, параграф 3, на компетентните органи на държавата членка, в която пребивава или е установен новият купувач на кредити и когато е приложимо – определения в съответствие с член 17 негов представител.

ДЯЛ IV

Надзор

Член 20

Надзор от страна на компетентните органи

1. Държавите членки гарантират, че лицата, обслужващи кредити, и съответно доставчиците на кредитни услуги, на които са били възложени дейности в съответствие с член 10, спазват постоянно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, като за да се оцени спазването, тези дейности са обект на подходящ надзор от страна на компетентните органи на държавата членка по произход.
2. Държавата членка, в която пребивава или е установен купувачът на кредити или съответно определения в съответствие с член 17 негов представител, гарантира, че посочените в параграф 1 компетентни орган отговарят за надзора на задълженията, посочени в членове 15—19, по отношение на купувача на кредити или съответно определения в съответствие с член 17 негов представител.
3. Държавите членки определят компетентните органи, отговорни за изпълнението на функциите и задълженията съгласно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива.
4. Когато държавите членки определят повече от един компетентен орган по параграф 3, те уточняват съответните им задачи.
5. Държавите членки гарантират, че са въведени подходящи мерки, които дават възможност на компетентните органи, определени по силата на параграф 3, да получават от купувачите на кредити, техните представители, лицата, обслужващи кредити, доставчиците на кредитни услуги, на които лицата, обслужващи кредити, са възложили дейности в съответствие с член 10, кредитополучателите и всяко друго лице или публичен орган информацията, необходима за извършване на следното:
  - а) оценка на постоянното спазване на изискванията, определени в националните разпоредби за транспониране на настоящата директива;
  - б) разследване на евентуалните нарушения на тези изисквания;
  - в) налагане на административни наказания и корективни мерки в съответствие с разпоредбите за транспониране на член 22.

6. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, определени съгласно параграф 3, разполагат с експертните познания, ресурсите, оперативния капацитет и правомощията, необходими за изпълнението на техните функции и задължения, предвидени в настоящата директива.

Член 21

Надзорна роля и правомощия на компетентните органи

1. Държавите членки гарантират, че на определените по член 20, параграф 3 компетентни органи на държавата членка по произход се предоставят всички правомощия за надзор, разследване и налагане на санкции, необходими за упражняване на техните функции и задължения, предвидени в настоящата директива, включително:
  - а) правомощието за издаване или за отказ на лиценз съгласно член 5;
  - б) правомощието за отнемане на лиценз съгласно член 7;
  - в) правомощието за извършване на проверки на място и от разстояние;
  - г) правомощието за налагане на административни санкции или наказания и корективни мерки в съответствие с разпоредбите за транспониране на член 22;
  - д) правомощието за преглед на договорите за възлагане на дейности на външни подизпълнители, сключени между лица, обслужващи кредити, и доставчици на кредитни услуги в съответствие с член 10, параграф 1.
2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход оценяват поне веднъж годишно как лицето, обслужващо кредити, изпълнява изискванията, посочени в член 5, параграф 1, букви в), г) и д).
3. Държавите членки определят обхвата на оценката по параграф 2, като взимат предвид размера, естеството, мащаба и сложността на дейността на съответното лице, обслужващо кредити.
4. Компетентните органи на държавата членка по произход уведомяват редовно и най-малко веднъж годишно компетентните органи на приемащите държави членки за резултатите от посочената в параграф 2 оценка, включително предоставят сведения за наложените административни наказания или корективни мерки.
5. Държавите членки гарантират, че при извършване на посочената в параграф 2 оценка компетентните органи на държавата членка по произход и на приемащата държава членка обменят цялата информация, която им е необходима, за да изпълнят съответните си задачи, предвидени в настоящата директива.
6. Държавите членки гарантират, че компетентният орган на държавата членка по произход може да изисква от лицата, обслужващи кредити, доставчиците на кредитни услуги, купувачите на кредити или съответно определените в съответствие с член 17 техни представители, които не отговарят на изискванията в националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, да предприемат на ранен етап действията или стъпките, необходими за спазване на тези разпоредби.

Административни наказания и корективни мерки

1. Държавите членки определят разпоредби за установяването на подходящи административни наказания и корективни мерки, приложими най-малко в следните ситуации:
  - а) лицето, обслужващо кредити, не сключва договор за възлагане на дейности на външни подизпълнители или прави това в нарушение на разпоредбите за транспониране на член 10, или доставчикът на кредитни услуги, на когото са били възложени дейностите, извършва тежко нарушение на приложимите правни норми, включително националното законодателство за транспониране на настоящата директива;
  - б) управленските процедури и механизмите за вътрешен контрол на лицето, обслужващо кредити, не гарантират зачитането на правата на кредитополучателя и спазването на правилата за защита на личните данни;
  - в) политиката, прилагана от лицето, обслужващо кредити, не осигурява подходящото третиране на кредитополучателите съгласно предвиденото в член 5, параграф 1, буква г);
  - г) вътрешните процедури на лицето, обслужващо кредити, не успяват да осигурят завеждането и разглеждането на жалбите на кредитополучателите съгласно задълженията, предвидени в националните мерки за транспониране на настоящата директива;
  - д) купувачът на кредити или съответно определеният в съответствие с член 17 негов представител не предоставя информацията, предвидена в националните мерки за транспониране на членове 16, 18 и 19;
  - е) купувачът на кредити или съответно определеният в съответствие с член 17 негов представител не спазва изискванията на националните мерки за транспониране на член 15;
  - ж) купувачът на кредити не спазва изискванията на националните мерки за транспониране на член 17.
2. Наказанията и мерките по параграф 1 трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи и да включват най-малко следното:
  - а) отмяна на лиценза за осъществяване на дейност като лице, обслужващо кредити;
  - б) разпореждане, с което се изисква от лицето, обслужващо кредити, купувача на кредити или съответно определения в съответствие с член 17 негов представител да преустанови съответното деяние и да не извършва повторно нарушение;
  - в) административни имуществени санкции.
3. Държавите членки гарантират също така, че административните наказания и корективните мерки се изпълняват ефективно.
4. Държавите членки гарантират, че когато определят вида на административните наказания или другите корективни мерки, както и размера на

административните имуществени санкции, компетентните органи отчитат всички изброени по-долу обстоятелства, според случая:

- а) тежестта и продължителността на нарушението;
  - б) до каква степен лицето, обслужващо кредити, купувачът на кредити или съответно определеният в съответствие с член 17 негов представител е отговорен за нарушението;
  - в) финансовото състояние на отговорното за нарушението лице, обслужващо кредити, или купувач на кредити, включително общия оборот на юридическото лице или годишния доход на физическото лице;
  - г) величината на печалбата, която е получило отговорното за нарушението лице, обслужващо кредити, купувач на кредити или съответно определения в съответствие с член 17 негов представител в резултат на нарушението, както и на избегнатите загуби, доколкото могат да се определят;
  - д) загубите, понесени от трети страни в резултат на нарушението, доколкото могат да се определят;
  - е) доколко отговорното за нарушението лице, обслужващо кредити, или купувач на кредити оказва съдействие на компетентните органи;
  - ж) предишни нарушения на лицето, обслужващо кредити, купувача на кредити или съответно определения в съответствие с член 17 негов представител;
  - з) действителните или потенциалните системни последици от нарушението.
5. Когато разпоредбите по параграф 1 се прилагат по отношение на юридически лица, държавите членки гарантират също така, че компетентните органи прилагат посочените в параграф 2 административни наказания и корективни мерки спрямо членовете на управителния или административния орган и други физически лица, които съгласно националното законодателство носят отговорност за нарушението.
6. Държавите членки гарантират, че преди да вземат решение за налагане на административните наказания или корективните мерки по параграф 2 от настоящия член, компетентните органи дават възможност на съответното лице, обслужващо кредити, купувач на кредити или съответно определения в съответствие с член 17 негов представител да бъдат изслушани.
7. Държавите членки гарантират, че решенията за налагане на административните наказания или корективните мерки по параграф 2 са надлежно мотивирани и могат да бъдат обжалвани.

ДЯЛ V

Ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията

Член 23

Условия за доброволно използване на механизма за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията

1. Държавите членки гарантират, че кредиторът може да използва механизма за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията, когато е изпълнено всяко едно от следните условия:
  - а) механизмът е договорен в писмена или — ако държавата членка изисква — в нотариална форма между кредитора и кредитополучателя — стопански субект и в споразумението е посочено изпълнителното събитие, както и периодът, през който кредитополучателят — стопански субект може да извършва плащане след това събитие, за да избегне прилагането на този механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията;
  - б) преди сключването на споразумението, посочено в буква а), на кредитополучателя — стопански субект е предоставена ясна информация относно прилагането и последствията от този механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията;
  - в) кредиторът трябва да е уведомил писмено кредитополучателя — стопански субект в рамките на 4 седмици от изпълнителното събитие или на по-късна договорена между тях дата за всички изброени по-долу елементи:
    - i) намерението на кредитора да реализира активите чрез механизма за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията с оглед удовлетворяване на задълженията, установени с договора за обезпечен кредит;
    - ii) вида на изпълнителната мярка, която ще бъде приложена съгласно посоченото в членове 25 и 26;
    - iii) периода за извършване на плащане преди посоченият в буква а) механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията да бъде използван;
    - iv) номиналния размер на договора за обезпечен кредит, дължим съгласно задълженията, установени с договора за обезпечен кредит;
  - г) кредитополучателят — стопански субект не е изпълнил плащането в пълния размер, определен в посоченото в буква в) уведомление от кредитора.

За целите на параграф 1, споразумението, посочено в параграф 1, буква а), включва пряк изпълнителен титул.

За целите на параграф 1, буква а), държавите членки могат да постановят, че когато кредитополучателят – стопански субект е платил най-малко 85 % от размера на договора за обезпечен кредит, посоченият в него срок може да бъде удължен с най-малко шест месеца.

2. Държавите членки гарантират, че от получаване на посоченото в параграф 1, буква в) уведомление кредитополучателят – стопански субект няма право да се разпорежда с активите, заложи като обезпечение, и е задължен да сътрудничи и да предоставя цялата необходима информация, когато в съответствие с параграф 1 този механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията може да бъде приложен.
3. Държавите членки гарантират, че кредиторът предоставя на кредитополучателя – стопански субект разумен срок за извършване на плащането и полага подходящи усилия, за да бъде избегната употребата на този механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията.

Член 24

Изпълнение

1. Държавите членки гарантират, че обезпечението може да бъде реализирано чрез механизма за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията.
2. За всеки вид право на обезпечение и обезпечение държавите членки предвиждат най-малко една или и двете посочени по-долу процедури за реализиране на обезпечението по параграф 1:
  - а) публичен търг;
  - б) частна продажба.

За всяка от тези процедури държавите членки могат да предвидят назначаването по целесъобразност на нотариус, съдебен изпълнител или друго длъжностно лице за гарантиране на ефикасното и бързо разпределение на приходите от продажбата и прехвърлянето на обезпечението на приобретателя или за защита на правата на кредитополучателя.
3. Когато държавите членки са установили процедура за извънсъдебно изпълнение посредством усвояване, правото на кредитора да задържи актива — до пълното или частично удовлетворяване на задълженията на кредитополучателя – стопански субект, се урежда в приложимото законодателство на всяка държава членка. Държавите членки гарантират, че в случай на усвояване положителната разлика, която трябва да бъде изплатена на кредитополучателя – стопански субект, е разликата между непогасената сума по договора за обезпечен кредит и оценката на актива.
4. За целите на реализирането по параграф 2, държавите членки гарантират, че кредиторът организира оценка на активите, за да се определи минималната цена при публичен търг и частна продажба, и че са спазени следните условия:
  - а) кредиторът и кредитополучателят – стопански субект са постигнали съгласие за назначения оценител;
  - б) оценката се извършва от независим оценител;

- в) оценката е справедлива и реалистична;
  - г) оценката се извършва специално за целите на реализиране на обезпечението след настъпване на изпълнителното събитие;
  - д) кредитополучателят – стопански субект има право да оспори съдебно оценката в съответствие с член 29.
5. За целите на буква а), в случай че страните не могат да постигнат съгласие при избора на оценител за реализиране на обезпечението по параграф 2, оценителят се назначава с решение на съда в съответствие с националното законодателство на държавата членка, в която е установен или пребивава кредитополучателят – стопански субект.

Член 25

Публичен търг

1. Държавите членки гарантират, че реализирането на обезпечението чрез публичен търг се провежда при следните условия:
  - а) кредиторът е оповестил публично времето и мястото за провеждане на публичния търг най-малко 10 дни преди търга;
  - б) кредиторът е положил подходящи усилия, за да привлече най-голям брой потенциални купувачи;
  - в) кредиторът е уведомил кредитополучателя – стопански субект и всяка трета страна, притежаваща участие или право върху актива, за публичния търг, включително времето и мястото на неговото провеждане, най-малко 10 дни преди търга;
  - г) преди публичния търг е била направена оценка на актива;
  - д) минималната цена на актива е най-малко равна на оценъчната стойност, определена преди публичния търг;
  - е) активът може да бъде продаден с намаление от не повече от 20 % от оценъчната стойност, когато са изпълнени следните две условия:
    - i) по време на публичния търг не са получени оферти от купувачи съгласно изискванията, посочени в букви д) и е);
    - ii) налице е опасност от непосредствено влошаване на състоянието на актива.
2. Когато активът не е бил продаден чрез публичен търг, държавите членки могат да предвидят обезпечението да бъде реализирано чрез частна продажба.
3. Когато държавите членки са предвидили провеждането на втори публичен търг, се прилагат букви а) — д) от параграф 1, като активът може да бъде продаден с допълнително намаление, определено от държавите членки.

Частна продажба

1. Държавите членки гарантират, че реализирането на обезпечението чрез частна продажба се провежда при следните условия:
  - а) кредиторът е положил подходящи усилия, включително подходяща публична реклама, за да привлече най-голям брой потенциални купувачи;
  - б) кредиторът е уведомил кредитополучателя – стопански субект и всяка съответна трета страна, притежаваща участие или право върху актива, за намерението си да продаде актива, най-малко 10 дни преди предлагането на актива за продажба;
  - в) преди частната продажба е била направена оценка на актива и/или публичен търг в съответствие с член 25, параграф 1, буква в);
  - г) ориентировъчната цена на актива е най-малко равна на стойността, установена при посочената в буква в) оценка, към момента на предлагането на актива за частна продажба;
  - д) активът може да бъде продаден с намаление от не повече от 20 % от стойността, когато са изпълнени следните две условия:
    - i) в рамките на 30 дни не са получени оферти от купувачи съгласно изискванията, посочени в букви г) и д);
    - ii) налице е опасност от непосредствено влошаване на състоянието на актива.
2. Когато активът не е бил продаден чрез частна продажба в рамките на 30 дни от предлагането на актива за продажба, държавите членки гарантират, че кредиторът рекламира публично продажбата за допълнителен период от най-малко 30 дни, преди да сключи каквато и да било продажба.
3. Когато държавите членки са предвидили провеждането на втора частна продажба, се прилагат букви а) — г) от параграф 1, като активът може да бъде продаден с допълнително намаление, определено от държавите членки.

Конкуриращи се права на обезпечение

Държавите членки предвиждат, че йерархията на конкуриращите се права върху едно обезпечение не се нарушават от изпълнението на едно от тези права по силата на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива.

Право на оспорване на изпълнението

Държавите членки гарантират, че кредитополучателят – стопански субект има право да оспори използването на механизма за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията пред национален съд, когато продажбата на активите, предоставени като обезпечение, не е била проведена в съответствие с националните разпоредби за

транспониране на член 24, параграф 3 и членове 25 и 26 или оценката на активите не е била извършена в съответствие с националните разпоредби за транспониране на член 24, параграф 4.

Член 29

Възстановяване на размера на превишението

Държавите членки гарантират, че кредиторът е длъжен да заплати на кредитополучателя – стопански субект всяка положителна разлика между непогасената сума по договора за обезпечен кредит и приходите от продажбата на актива.

Член 30

Уреждане на непогасената сума

Без да се засягат членове 19 — 23 от Директива (ЕС) 20XX/XX на Европейския парламент и на Съвета⁴¹, когато сумата, получена чрез използването на механизма за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията, е по-малка от непогасената сума по договора за обезпечен кредит, държавите членки могат да предвидят всички задължения по договора да бъдат уредени в съответствие с приложимото национално законодателство.

Член 31

Прехвърляне на договори за обезпечен кредит на трети страни

Държавите членки гарантират, че когато договор за обезпечен кредит, в който е предвидено правото на ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията, се прехвърля от кредитната институция или нейното дъщерно дружество на трета страна, тази трета страна придобива правото да използва, в случай на неизпълнение на кредитополучател – стопански субект, този механизъм за ускорено извънсъдебно изпълнение по обезпеченията при същите условия както кредитната институция.

Член 32

Производства по реструктуриране и несъстоятелност

1. Настоящата директива не засяга действието на Директива (ЕС) 20XX/XX на Европейския парламент и на Съвета⁴².
2. Държавите членки гарантират, че при образуване на производство по несъстоятелност на кредитополучател – стопански субект реализирането на

---

⁴¹ Директива (ЕС) .../.... на Европейския парламент и на Съвета от [...] г. относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС (ОВ L [...], [...], стр. [...]).

⁴² Директива (ЕС) .../.... на Европейския парламент и на Съвета от [...] г. относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС (ОВ L [...], [...], стр. [...]).

обезпечението в съответствие с националното законодателство за транспониране на настоящата директива е възможно единствено ако приложимото национално законодателство не предвижда спиране на индивидуалните производства за принудително изпълнение.

Член 33

Събиране на данни

1. Държавите членки и при кредитните институции — компетентните органи, които упражняват надзор върху тях, ежегодно събират информация от кредиторите относно броя на договорите за обезпечен кредит, по отношение на които е приложен механизмът за ускорено изпълнение по обезпеченията, и сроковете за това изпълнение.
2. Държавите членки и при кредитните институции — компетентните органи, които упражняват надзор върху тях, ежегодно събират от кредиторите следната информация:
  - а) броя на производствата, образувани, висящи и приключени по силата на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, включително:
    - i) броя на производствата по отношение на движими активи;
    - ii) броя на производствата по отношение на недвижими активи;
  - б) продължителността на производствата — от уведомлението до приключването, според вида на реализирането (публична продажба, частна продажба или усвояване);
  - в) средните разходи за всяко производство, в евро;
  - г) процента приключили производства.
3. Държавите членки обобщават данните, посочени в параграф 2, и въз основа на тях изготвят статистически данни за цялата календарна година, започваща от ДАТА [Служба за публикации: моля въведете дата 1 януари след приемането на настоящия акт].
4. Посочените в първата алинея статистически данни се съобщават на Комисията ежегодно и до 31 март на календарната година, следваща годината, за която са събрани данни.

ДЯЛ VI

Механизми за защита и задължение за сътрудничество

Член 34

Изменение на договор за кредит

Без да се засягат задълженията за информиране на потребителя съгласно Директива 2014/17/ЕС, Директива 2008/48/ЕО и Директива 93/13/ЕИО, държавите членки гарантират, че преди сроковете и условията на договора за

кредит да бъдат променени по взаимно съгласие или по силата на закона, кредиторът предоставя на потребителя следната информация:

- а) ясно и изчерпателно описание на предложените промени;
- б) график за прилагането на тези промени;
- в) основанията за обжалване, които потребителят може да посочи по отношение на тези промени;
- г) срокът за подаване на такава жалба;
- д) наименование и адрес на компетентния орган, до когото тази жалба може да бъде подадена.

Член 35

Жалби

1. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, съобщава незабавно следната информация на кредитополучателя:
  - а) самоличността на лицето, обслужващо кредити;
  - б) копие от издадения му съгласно член 6 лиценз;
  - в) наименованието, адреса и данните за контакт на компетентните органи на държавата членка, в която пребивава или е установен кредитополучателят и където кредитополучателят може да подаде жалба.
2. Посоченото в параграф 1 съобщение се подава в писмена форма или по електронен път, когато това е разрешено съгласно правото на Съюза или националното законодателство.
3. Държавите членки гарантират, че в рамките на цялата последваща кореспонденция или комуникация по телефона с кредитополучателя лицето, обслужващо кредити, включва или посочва информацията, изброена в параграф 1, букви а) и в).
4. Държавите членки гарантират, че лицата, обслужващи кредити, въвеждат и поддържат ефективни и прозрачни процедури за обработване на получените от кредитополучателите жалби.
5. Държавите членки гарантират, че лицата, обслужващи кредити, разглеждат безплатно и регистрират жалбите и предприетите за тяхното разрешаване мерки.
6. Държавите членки гарантират, че компетентните органи установяват и оповестяват публично процедурата за обработване на жалбите на кредитополучателите относно купувачите на кредити, лицата, обслужващи кредити, и доставчиците на кредитни услуги и че тези жалби се разглеждат незабавно след тяхното получаване.

Член 36

Защита на личните данни

Предоставянето на информация на физически лица относно обработването на лични данни и обработването на такива лични данни, както и всяко друго

обработване на лични данни за целите на настоящата директива се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Регламент (ЕО) № 45/2001.

Член 37

Сътрудничество между компетентните органи

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, посочени в членове 7, 11, 12, 13, 16, 18, 19 и 21, си сътрудничат, когато това е необходимо за целите на изпълнението на техните задължения или при упражняването на правомощията им съгласно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива. Тези органи също така координират действията си с цел да се избегне евентуално дублиране и припокриване на надзорни правомощия и на административни наказания и мерки при трансгранични случаи.
2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи обменят при поискване и без неоправдано забавяне информацията, необходима за целите на изпълнението на техните функции и задължения съгласно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива.
3. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, получаващи при изпълнението на своите функции и задължения съгласно настоящата директива поверителна информация, я използват единствено в рамките на тези функции и задължения.
4. Държавите членки предприемат необходимите административни и организационни мерки за подпомагане на предвиденото в настоящия член сътрудничество.
5. Европейският банков орган подпомага обмена на информация между компетентните органи в държавите членки и насърчава тяхното сътрудничество.

ДЯЛ VII

Изменение

Член 38

Изменение на Директива 2014/17/ЕС

Вмъква се следният член 28а:

„Член 28а

1. Когато правата на кредитора съгласно договор за кредит са прехвърлени на трета страна, потребителят има право да предяви срещу приобретателя всички възражения, които е имал срещу първоначалния кредитор, включително и възражението за прихващане, когато последното е допустимо в съответната държава членка.
2. Потребителят трябва да бъде уведомен за посоченото в параграф 1 прехвърляне.“

ДЯЛ VIII

Заклучителни разпоредби

Член 39

Комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁴³.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 40

Оценка

1. Комисията извършва оценка на настоящата директива пет години след влизането ѝ в сила и представя основните констатации от нея в доклад до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет.
2. Ако при оценката бъдат установени съществени проблеми във връзка с функционирането на директивата, в доклада следва да се посочи по какъв начин Комисията възнамерява да реши установените проблеми, включително стъпки и график за евентуално преразглеждане.

Член 41

Транспониране

1. Държавите членки приемат и публикуват най-късно до 31 декември 2020 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазването на настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.
2. Те прилагат тези разпоредби, считано от 1 януари 2021 г.
Разпоредбите на член 4, параграф 1 и членове 7, 9 — 12 обаче се прилагат от 1 юли 2021 г.
3. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

⁴³

Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

4. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 42

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 43

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател